

## Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II w diecezji sandomierskiej w latach 2005–2020<sup>1</sup>

Po zapaści spowodowanej drugą wojną światową jak również okresem dyktatury komunistycznej (1945–1989) bibliistyka polska przeżywa swoją wiosnę, zapoczątkowaną odnową Drugiego Soboru Watykańskiego (1962–1965), pontyfikatem św. Jana Pawła II (1978–2005) oraz rozwojem wielu ośrodków teologicznych w Polsce.

Jednym z wyraźnych przejawów dynamicznego rozwoju bibliistyki polskiej w ostatnich dekadach było powstanie Dzieła Biblijnego na terenie naszego kraju<sup>2</sup>. Nazwa „Dzieło Biblijne” oznacza ruch, towarzystwo czy stowarzy-

---

<sup>1</sup> Niniejszy artykuł bazuje na monografii: R.B. SIEROŃ, S. BRZESKI, *Sandomierskie spotkania z Biblią. Polskie Dzieło Biblijne im. św. Jana Pawła II w Diecezji Sandomierskiej 2005–2016*, Sandomierz 2016.

<sup>2</sup> Zob. R.B. SIEROŃ, *Wykorzystanie nowych technologii komunikacyjnych w proforystycznym wymiarze pedagogiki katolickiej na przykładzie działalności Polskiego Dzieła*

szczenie biblijne – organizacje służące krzewieniu wiedzy o Piśmie Świętym, zachęcające do lektury Biblii, tworzące pomoce do jej interpretacji. Dalszymi obszarami działań Dzieła Biblijnego są kursy dokształcające w zakresie bibliistyki, wydawanie czasopism i materiałów dydaktycznych dla duszpasterstwa biblijnego, udzielanie finansowego i logistycznego wsparcia w rozpowszechnianiu Biblii. Ruchy biblijne istnieją już od dawna w wielu krajach Europy, ale także w Stanach Zjednoczonych Ameryki czy w Ameryce Południowej. Dzieła biblijne stawiają sobie za zadanie pomoc chrześcijanom, zarówno duchownym jak i świeckim, w merytorycznym podejściu do Biblii, w zgłębianiu jej sensu, we wprowadzaniu jej przesłania w czyn oraz w rekonstruowaniu dla współczesnych odbiorców realiów, o których mówi Pismo Święte<sup>3</sup>.

Szczególną inspiracją do powstania Dzieła Biblijnego w Polsce – jak pisze jego twórca i główny autor statutu ks. prof. zw. dr hab. Henryk Witczyk<sup>4</sup> były

---

*Biblijnego im. Jana Pawła II*, w: *Сучасні інформаційні Технології та Інноваційні методики Навчання в Підготовці Фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*, Київ – Вінниця 2008, s. 228–237; TENŻE, *Le moderne forme di educazione nel campo degli studi biblici sulla base delle attività dell'Opera Biblica di San Giovanni Paolo II in Polonia*, w: P. PRÜFER, P. SŁOWIŃSKI (red.), *Włoskie i polskie osobliwości. Relacja, komplementarność, integracja. Peculiarità italiane e polacche. Relazione, complementarietà, integrazione*, Gorzów Wielkopolski 2015, s. 39–49; R.B. SIEROŃ, *Nowe metody doskonalenia zawodowego katechetów i duszpasterzy z dziedziny bibliistyki na podstawie działalności Polskiego Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*, w: E. JUŚKO i in. (red.), *Studia nad problematyką doskonalenia zawodowego nauczycieli w Polsce i na Słowacji w perspektywie historycznej i współczesnej*, Tarnów – Łapczyca 2015, s. 145–163.

<sup>3</sup> M. STUBHANN i in., *Dzieło Biblijne*, w: H. WITCZYK (red.), *Nowy leksykon biblijny*, Kielce 2011, s. 165.

<sup>4</sup> Inicjatorem i prawdziwym *spiritus movens* powstania Dzieła Biblijnego w Polsce stał się znany biblista z KUL ks. prałat prof. zw. dr hab. Henryk Józef Witczyk. Urodził się 29 października 1955 r. w Dankowie Dużym koło Włoszczowej (diecezja kielecka). Święcenia kapłańskie przyjął w 1979 r. w Kielcach. Doktorat z teologii zdobył w ówczesnej Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Następnie uzyskał licencjat nauk biblijnych (1988) i stopień kandydata doktoratu nauk biblijnych „annus ad doctoratum” w Papieskim Instytucie Biblijnym *Biblicum* w Rzymie w 1991 r. Habilitację otrzymał w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w 1997 r. 12 października 2004 r. jako pierwszy profesor KUL odebrał nominację profesorską z rąk Prezydenta RP. Będąc dyrektorem Instytutu Nauk Biblijnych KUL, 31 stycznia 2009 r. został nominowany na stanowisko członka Papieskiej Komisji Biblijnej przez papieża Benedykta XVI. Ks. prof. Witczyk jest kierownikiem Katedry Teologii Biblijnej Nowego Testamentu w Instytucie Nauk Biblijnych KUL. W latach 2003–2013 wiceprzewodniczący Stowarzyszenia Biblistów Polskich. Obecnie Przewodniczący Dzieła Biblijnego

## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

list apostolski *Tertio millennio adveniente* Jana Pawła II (1994) oraz dokument Papieskiej Komisji Biblijnej *O interpretacji Biblii w Kościele* (1993), który

oprócz wskazania nowych metod interpretacji Biblii mówi także o konieczności szukania sensu duchowego, odnoszącego się do życia chrześcijanina i do życia Kościoła, a co za tym idzie – duchowości biblijnej<sup>5</sup>.

W trakcie audiencji generalnej na Placu św. Piotra w dniu 22 września 2004 r. ks. prof. Witczyk przedstawił statut Dzieła Biblijnego papieżowi Janowi Pawłowi II i uzyskał dla nowej inicjatywy apostolskie błogosławieństwo. W dniu 21 września 2005 r. podczas 43 Sympozjum Biblistów Polskich w Łowiczu, zwołał zebranie założycielskie nowego stowarzyszenia, które przyjęło opracowany wcześniej statut i wyłoniło zarząd. Upoważniło równocześnie nowo wybranego przewodniczącego ks. Henryka Witczyka, do przedłożenia statutu do zatwierdzenia przez Konferencję Episkopatu Polski. Biskupi polscy, zebrani na konferencji plenarnej we Wrocławiu, w dniu 24 września 2005 r. zatwierdzili statut Dzieła Biblijnego na trzy lata i wyrazili zgodę na to, aby nosiło ono imię papieża Jana Pawła II. Dzieło zostało nazwane jego imieniem, gdyż w jego pismach znajduje się wiele cennych inspiracji do twórczej egzegezy tekstów Pisma Świętego w Kościele i dla Kościoła. W dniu 27 listopada 2008 r. podczas konferencji plenarnej na Jasnej Górze biskupi polscy zatwierdzili statut „Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II” na czas nieokreślony oraz potwierdzili wybór zarządu stowarzyszenia i przewodniczącego.

### *1. Początki Dzieła Biblijnego w diecezji sandomierskiej*

Polskie Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II zostało zatwierdzone przez władze państwowe, a konkretnie przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

---

im. św. Jana Pawła II, jak również Stowarzyszenia Biblistów Polskich (od 2013). Swoje prace naukowe tworzy głównie na temat Psalmów, tradycji Janowej, teologii biblijnej. Ks. prof. Witczyk opublikował liczne komentarze, hasła encyklopedyczne, homilie, tłumaczenia dokumentów papieskich; zob. nota biograficzna ks. prof. H. Witczyka w numerze 12 (2015) Zeszytów Naukowych Stowarzyszenia Biblistów Polskich, s. 257–258.

<sup>5</sup> H. WITCZYK, *Dzieło Biblijne w Polsce*, w: TENŻE (red.), *Nowy leksykon biblijny*, Kielce 2011, s. 165–166.

## Roman Bogusław Sieroń

17 listopada 2005 r. Natomiast już dwa dni po tym fakcie, 19 listopada, w dzień poprzedzający uroczystość Chrystusa Króla, ówczesny ordynariusz diecezji sandomierskiej bp Andrzej Dzięga, jako pierwszy w kraju powołał na swoim terytorium Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II. Również w skali diecezji sandomierskiej po wyniesieniu na ołtarze Papieża Polaka stowarzyszenie zmieniło nieznacznie nazwę. Ostatecznie określono ją następująco: Dzieło Biblijne im. św. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej. Moderatorem Dzieła pasterz diecezji ustanowił księdza Romana Bogusława Sieronia<sup>6</sup>.

---

<sup>6</sup> Ks. Roman Bogusław Sieroń – urodził się 6 lutego 1972 r. w Staszowie w rodzinie nauczycielskiej. Świecenia kapłańskie przyjął 21 czerwca 1997 r. z rąk bp. Wacława Świerżawskiego w Sandomierzu. Doktor nauk teologicznych z zakresu biblistyki (absolwent KUL i rzymskiego *Angelicum*), doktor habilitowany nauk humanistycznych z zakresu pedagogiki, profesor KUL (2008–2019). Dyrektor Instytutu Pedagogiki Wydziału Zamiejscowego Prawa i Nauk o Społeczeństwie KUL w Stalowej Woli (2016–2019) oraz kierownik Katedry pedagogiki pastoralnej i teologii wychowania tegoż Instytutu (2008–2019). W roku akademickim 2019/2020 kierownik Centrum Dydaktyki Instytutu Inżynierii Środowiska Wydziału Nauk Inżynieryjno-Technicznych KUL w Stalowej Woli. Redaktor naczelny kwartalnika WZPiNoS KUL Społeczeństwo i Rodzina (11 pkt MNiSW do 2019). W latach 2008–2010 oraz 2012–2014 prodziekan Wydziałów KUL w Stalowej Woli i członek Senatu KUL. W latach 2004–2017 wykładowca Wyższego Seminarium Duchownego w Sandomierzu. Od 2009 r. wykładowca Seminarium Duchownego i Instytutu Teologicznego Archidiecezji Lwowskiej obrządku łańciewskiego (Ukraina). Delegat Biskupa Sandomierskiego ds. Dzieła Biblijnego. Członek diecezjalnego zespołu cenzorów kościelnych. Członek zwyczajny Stowarzyszenia Biblistów Polskich. Założyciel i wykładowca Diecezjalnej Szkoły Biblijnej dla Dorosłych im. św. Pawła Apostoła przy Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Ostrowcu Św. (2015–2020). Promotor 262 prac magisterskich z pedagogiki, 17 prac licencjackich z pedagogiki oraz 16 prac magisterskich z teologii; recenzent 3 prac doktorskich oraz 98 prac magisterskich i licencjackich; autor 8 monografii, kilkunastu prac zbiorowych i kilkudziesięciu artykułów z dziedziny pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, pedagogiki biblijnej, teologii wychowania, teologii biblijnej, myśli społecznej Jana Pawła II. W latach 2003–2007 dyrektor oddziału sandomierskiego tygodnika katolickiego „Gość Niedzielny” (autor 400 artykułów prasowych). Kanonik honorowy kapituły konkatedralnej w Stalowej Woli (2009), odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz odznaką „Zasłużony dla Miasta Staszowa”. Od 2010 r. do chwili obecnej dyrektor Instytutu Teologicznego im. bł. Wincentego Kadłubka w Sandomierzu oraz prezes oddziału sandomierskiego Polskiego Towarzystwa Teologicznego. Od 27 grudnia 2019 r. wicepostulator w procesie kanonizacyjnym Sługi Bożego ks. prof. Wincentego Granata. 31 sierpnia 2020 r. biskup sandomierski Krzysztof Nitkiewicz mianował ks. Romana B. Sieronia proboszczem parafii w podsandomierskim Mściowie (dekanat zawichojski).

## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

Taką inicjację Dzieła Biblijnego w diecezji sandomierskiej poprzedziły dwa przygotowawcze spotkania ogólne z sandomierskimi duchownymi, osobami związanymi ze środowiskiem zakonnym, oraz z katechetami świeckimi pracującymi na terenie diecezji. Sesje te poprowadził przewodniczący Dzieła Biblijnego w Polsce, a jednocześnie wtedy wiceprzewodniczący Stowarzyszenia Biblistów Polskich – ks. prof. dr hab. Henryk Witczyk z KUL.

Pierwsze z tych spotkań ten znany polski biblista poprowadził w duchu prezentacji sposobów analizy literackiej tekstów biblijnych. W szczególności skupił się na opowiadaniach zapisanych na kartach Pisma Świętego. Według prelegenta najważniejsza zdaje się tu być analiza wątku i postaci. Praktycznie ukazując, jak taki sposób lektury może prowadzić słuchaczy, udowodnił, że czytanie i słuchanie Biblii może i powinno każdorazowo być żywą relacją z obecnym Bogiem poprzez dialog z Nim<sup>7</sup>.

Podczas kolejnego wykładu ks. prof. Witczyk wprowadził na nowo swoich słuchaczy do praktyki *Lectio Divina* czyli „duchowej lektury Pisma Świętego, która była od początku jedną z podstawowych praktyk duchowych życia chrześcijańskiego”<sup>8</sup>. W tym momencie może nasuwać się pytanie: „Po co? Przecież środowisko kościelne metodą tą powinno znać doskonale...” – wzbudzał wątpliwość prelegent. Odpowiedź na tę kwestię odnaleźć można było w dalszej argumentacji wykładu. Otóż w dzisiejszym zsekularyzowanym świecie ta metoda rozważania Słowa Bożego jest zapominana i coraz rzadziej praktykowana, niestety nawet przez osoby duchowne. Dlatego też Dzieło Biblijne chce propagować tę praktykę osobistego „spotkania z Bogiem działającym w tajemnicy swojego Słowa”<sup>9</sup>. Na zakończenie swojej prelekcji lubelski biblista wskazał na konieczność stosowania w codziennej, życiowej praktyce wezwań i zadań wynikających z kontemplowania słów Pisma Świętego.

Powstające Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II diecezji sandomierskiej było także tematem roboczym kilku spotkań bpa Andrzeja Dzięgi jako pasterza diecezji oraz kilku biblistów związanych ze środowiskiem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z księżmi powołanymi przez ordynariusza

---

<sup>7</sup> Zob. H. WITCZYK, *Wkład biblistów polskich w posoborowe studium Pisma Świętego*, *Zeszyty Naukowe Stowarzyszenia Biblistów Polskich* 10 (2013), s. 321344.

<sup>8</sup> <http://www.lectiodivina.pl/index.php?page=7902> (dostęp: 2.09.2014).

<sup>9</sup> SDBDS, *Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II – nową szansą duszpasterską*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=32&Itemid=1](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=32&Itemid=1) (dostęp: 5.09.2014).

sandomierskiego na stanowiska dekanalnych ojców duchownych diecezji sandomierskiej<sup>10</sup>.

Biskup Dzieęga tak tworząc podwaliny Dzieła Biblijnego w diecezji, jak i współtworząc ogólnopolski statut, czerpał z opisów podobnych dzieł, a mianowicie form apostołatu biblijnego, które działały w diecezji sandomierskiej od samego jej utworzenia w 1818 r. Dla potwierdzenia wyżej wymienionej tezy wymienić należy szereg czasopism religijnych, które chętnie propagowały tematykę biblijną i cytowały oraz komentowały same teksty Pisma Świętego. Były to: „Kronika Diecezji Sandomierskiej” (wydawana od 1908 r.); „Głos Mariacki”, „Hasło”, „Ku Słońcu”, „Nasze Drogi”, „Okólnik Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Ziemi Sandomiersko-Radomskiej”, „Prawda Katolicka”, „Promień”, „Przewodnik Żywego Różańca”, „Przyjaciel Parafii” oraz „Siewca Prawdy”<sup>11</sup>. Wspomnieć należy również nadal aktywnie działający na terenie diecezji sandomierskiej Ruch Światło–Życie, który – dzięki swojemu założycielowi Słudze Bożemu księdzu prof. Franciszkowi Blachnickiemu, związanemu z KUL – ma swą duchowość opartą na dogłębnym poznaniu i wcielaniu w życie treści Pisma Świętego<sup>12</sup>.

Także na terenie diecezji sandomierskiej, po Drugim Soborze Watykańskim zainicjowano w duchu posoborowej odnowy jesienne Tygodnie Biblijne, które miały za zadanie odkrycie na nowo, poznanie tekstu Biblii i rozmiłowanie ludzi w Piśmie Świętym oraz w nowej posoborowej liturgii Kościoła<sup>13</sup>.

Dzięki tym wymienionym wcześniej akcjom duszpasterskim powstawały i istnieją nadal takie same, choć nieco zmienione duchem czasu, formy apostołatu biblijnego w diecezji sandomierskiej, między innymi w Sandomierzu, Ostrowcu Świętokrzyskim, Staszowie, Stalowej Woli, Tarnobrzegu czy Nisku<sup>14</sup>.

---

<sup>10</sup> *Tamże*.

<sup>11</sup> Por. B. STANASZEK, *Prasa katolicka wydawana w diecezji sandomierskiej w latach 1908–1992*, w: R.B. SIEROŃ (red.), *Idzie z gałązką oliwną... Sandomierski Gość Niedzielny. 10 lat obecności tygodnika katolickiego „Gość Niedzielny” w Diecezji Sandomierskiej*, Sandomierz 2004, s. 55–77.

<sup>12</sup> W. WILK, *Początki Ruchu Światło–Życie w diecezji sandomierskiej (do 1981 r.)*, Sandomierz 2001, s. 11.

<sup>13</sup> SDBDS, *Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II – nową szansą duszpasterską*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=32&Itemid=1](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=32&Itemid=1) (dostęp: 5.09.2014). Autorem okolicznościowych materiałów duszpasterskich na jesienny Tydzień Biblijny Diecezji Sandomierskiej przez wiele lat był ks. dr Adam Kończak, a od kilku lat jest nim ks. prof. nadzw. dr hab. Roman B. Sieroń.

<sup>14</sup> *Tamże*; por. R.B. SIEROŃ, T. MOSKAŁ, *Powstanie i rozwój Oddziału w Sandomierzu*, w: K. PANUŚ (red.), *W służbie Wiekuistej Prawdzie. Polskie Towarzystwo Teologiczne 1924–2014. Księga jubileuszowa*, Kraków 2015, s. 83–90.

## *2. Zamierzenia Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II diecezji sandomierskiej w zamyśle organizatorów*

Na początku swojej działalności Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej postawiło sobie szereg zadań do wypełnienia. Według zamierzeń organizatorów, pogrupować je można w pięciu kategoriach:

- Biblia jako żywe Słowo Boże (*Lectio Divina*);
- Biblia dla seminarzystów i studentów teologii;
- Biblia dla grup, ruchów i stowarzyszeń katolickich;
- Biblia w mass-mediach (prasie, radiu, telewizji, Internecie);
- Biblia w katechezie szkolnej i duszpasterstwie akademickim<sup>15</sup>.

### **2.1. Biblia jako żywe Słowo Boże (*Lectio Divina*)**

Głównym zadaniem Dzieła jest propagowanie znajomości Pisma Świętego. O ważności tego zadania moderator Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej, rozwijając myśli znanych światowych biblistów, przekonywał w słowach:

Jest to metoda (...), która wychodząc od Słowa pisanego, poprzez Słowo czytane i rozważane, prowadzi nas do osobistego kontaktu z Panem Jezusem. Jej podstawowym zadaniem staje się nabycie zdolności przechodzenia od Słowa pisanego do Słowa żywego. Praktykowana od początku istnienia wspólnoty Kościoła, a z czasem zapomniana i zesłana do zakonnego lamusa praktyka *Lectio Divina* ma (...) odnaleźć w tekście skamieniałym, w którym pożerający ogień Słowa Bożego (Iz 30,27; Jer 23,29) jest zgaszony, a Słowo żywe zamienione w kamień – doradcę przy podejmowaniu trudnych decyzji (1 Mach 3,48), dawcę pociechy (1 Mach 12,9) czy pomocnika przy rozpoczynaniu jakichś działań<sup>16</sup>.

Zaraz za tym celem jest kolejny – wspomagający (jakby zawierający się w poprzednim): upowszechnianie tekstów czy obrazów pisanych lub elektronicznych, które mogłyby być pomocne w zrozumieniu Biblii w ciągle zmieniających

---

<sup>15</sup> SDBDS, *Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II – nową szansą duszpasterską*.

<sup>16</sup> *Tamże*; por. R.B. SIEROŃ, *Apostolat biblijny we współczesnej rodzinie*, Kronika Diecezji Sandomierskiej 100 (2007) 3–4, s. 287–306.

się czasach. Dzieło Biblijne w tym momencie chce zwrócić szczególną uwagę na najnowsze przekłady Pisma Świętego na język polski opatrzone bogatymi komentarzami (np. *Biblia Paulistów*, *Biblia Jerozolimska*, *Biblia Lubelska*) oraz na *Biblię dla każdego* czyli dziesięciotomową pozycję kieleckiej Jedności, która składa się z całego tekstu Biblii oraz bogatych ilustracji, komentarzy i wiadomości z zakresu historii, sztuki czy archeologii ówczesnych czasów i miejsc, w których powstawały Święte Księgi<sup>17</sup>.

Liczne wydawnictwa katolickie wspomagają zadanie spotkania z żywym Bogiem poprzez czytanie, rozważanie i kontemplowanie Pisma Świętego, wydają i kolportują szereg cennych pozycji książkowych. Ma to na celu pomoc Dziełu Biblijnemu w wypełnianiu jego zadań statutowych.

## 2.2. Biblia dla seminarzystów i studentów teologii

Dzieło Biblijne obszarem swej misji również pragnie objąć uczelnie wyższe znajdujące się na terenie diecezji sandomierskiej, które kształcą kandydatów do kapłaństwa, samych kapłanów, osoby konsekrowane oraz świeckich teologów. Chodzi tu szczególnie o Wyższe Seminarium Duchowne – afiliowane do KUL i diecezjalny Instytut Teologiczny im. bł. Wincentego Kadłubka, związany umową z Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Wymienić w tym miejscu należy także Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie KUL w Stalowej Woli (został zlikwidowany decyzją władz KUL w 2019 r.), inne uczelnie wyższe na terenie diecezji oraz sandomierski oddział Polskiego Towarzystwa Teologicznego. Instytucje te są ważne dla Dzieła Biblijnego diecezji sandomierskiej gdyż samodzielnie czy we współpracy ze stowarzyszeniem mogą prowadzić studia teologiczne i humanistyczne. Mogą także być pomocne w organizowaniu sympozjów naukowych, w działalności badawczej lub wydawniczej<sup>18</sup>.

## 2.3. Biblia dla grup, ruchów i stowarzyszeń katolickich

Na terenie diecezji sandomierskiej prężnie działają liczne grupy, ruchy i stowarzyszenia katolickie. Najliczniejsze z nich to: Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży i Ruch Światło–Życie. Dzieło Biblijne pragnie je bardziej „ubiblijnić”<sup>19</sup> czyli w ich formację wprowadzić częstsze rozważanie tekstów Pisma Świętego, medytację biblijną, poznawanie świata Biblii. Również Kluby Inteligen-

---

<sup>17</sup> *Tamże*.

<sup>18</sup> SDBDS, *Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II – nową szansą duszpasterską*.

<sup>19</sup> *Tamże*.



## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

cji Katolickiej warte są integracji z Dziełem Biblijnym. Jako pierwszy na to wezwanie współpracy pozytywnie odpowiedział KIK w Tarnobrzegu, działający przy sanktuarium Matki Bożej Dzikowskiej, którym opiekują się Ojcowie Dominikanie<sup>20</sup>. Dzięki niezwykle zaangażowaniu długoletniego prezesa tarnobrzeskiego KIK Kazimierza Wiszniowskiego, byłego kuratora oświaty województwa tarnobrzeskiego, poety i społecznika (1940–2018), od momentu erygowania Dzieła Biblijnego w diecezji sandomierskiej rozpoczęły się wykłady biblijne jego moderatora ks. Romana B. Sieronia dla członków i sympatyków KIK. Od 2005 r. członkowie tarnobrzeskiego KIK systematycznie uczestniczyli w wykładach z zakresu historii zbawienia, archeologii i geografii biblijnej, egzegezy Starego i Nowego Testamentu, teologii biblijnej; spotykali się w ramach tak zwanego „Kręgu Biblijnego” czy na konwersatoriach „Najtrudniejsze strony Biblii”. Cykl wykładów wygłoszonych w ramach działalności Klubu Inteligencji Katolickiej w Tarnobrzegu przez ks. Romana B. Sieronia w latach 2005–2016 obejmował następującą tematykę:

- W roku akademickim 2005/2006: „Najtrudniejsze strony Biblii”;
- 2006/2007: „Najciekawsze postacie Starego Testamentu”;
- 2007/2008: „Wybrane wątki teologiczne i pedagogiczne w orędziu św. Pawła – Apostoła narodów”;
- 2008/2009: „Rok św. Pawła Apostoła”;
- 2009/2010: „Rok Kapłański – kapłaństwo w Biblii”;
- 2010/2011: „Poznajemy tło Biblii – archeologia biblijna”;
- 2011/2012: „Poznajemy tło Biblii – geografia i historia biblijna”;
- 2012/2013: „Najciekawsze postacie Nowego Testamentu”;
- 2013/2014: „Księgi mądrościowe Starego Testamentu odczytane na nowo”;
- 2014/2015: „Biblia – istota i rola w kulturze”;
- 2015/2016: „Droga Światła – postacie nawróconych w Biblii”.

W tym miejscu warto także zwrócić uwagę na powstające, kreujące się dopiero inicjatywy w diecezji, które Dzieło chciałoby niejako wziąć pod swoją opiekę. Chodzi tu szczególnie o tarnobrzeską, związaną z KIK „Inicjatywę 21.38 – Minuta po odejściu do domu Ojca Papieża Polaka”, która ma za zadanie promować

---

<sup>20</sup> Działalność tarnobrzeskiego KIK opisała w swojej pracy magisterskiej studentka KUL a dziś mgr Paulina Konefał, zob. P. KONEFAŁ, *Działalność opiekuńczo-wychowawcza Klubu Inteligencji Katolickiej w Tarnobrzegu*, Stalowa Wola 2015 (mps). Praca powstała w Instytucie Pedagogiki WZPiNoS KUL w Stalowej Woli; jej promotorem był ks. prof. KUL dr hab. Roman B. Sieroń, a recenzentem prof. zw. dr hab. Roman Pelczar.

nauczanie Jana Pawła II (np. wybór myśli Jana Pawła II dokonany przez tarnobrzeuską młodzież szkół ponadgimnazjalnych i wydawany w postaci poręcznych broszur)<sup>21</sup>.

Dzieło Biblijne chce również zakładać i świadczyć pomoc w prowadzeniu kręgów biblijnych w tych parafiach, które tej formy duszpasterstwa jeszcze nie wprowadziły w życie, a także pragnie prowadzić katechezy dla dorosłych w formie klubu dyskusyjnego. Inicjatywy te miałyby być prowadzone najpierw okazjonalnie, a z biegiem czasu systematycznie na przykład

(...) w oparciu o kwartalnik biblijno-praktyczny „Krag Biblijny”, wydawany pod patronatem Dzieła przez tarnowskie wydawnictwo Biblos. Kwartalnik zawiera materiały dla duszpasterzy, animatorów i wszystkich, którzy pragną czytać Pismo Święte<sup>22</sup>.

Warto w tym miejscu wspomnieć, iż kwartalnik od początku swego istnienia dociera do wszystkich parafii diecezji sandomierskiej (zwyczaj ten wprowadzony przez biskupa Andrzeja Dziegę podtrzymał jego następca biskup sandomierski Krzysztof Nitkiewicz).

#### **2.4. Biblia w mass-mediach (prasie, radiu, telewizji, Internecie)**

W zliberalizowanym, zsekularyzowanym i zmagającym się z „dyktaturą relatywizmu” świecie należy promować Pismo Święte – Słowo Pana, które trwa na wieki<sup>23</sup>. Najlepiej można to robić poprzez środki masowego przekazu, tzw. *mass-media* i *hiper-media*, czyli gazety, tygodniki opinii, stacje radiowe, programy telewizyjne i strony internetowe<sup>24</sup>. W diecezji sandomierskiej zadanie to wykonywane było poprzez stałą współpracę z redakcjami dodatków diecezjalnych do ogólnopolskich pism katolickich „Gość Niedzielny” i „Niedziela”<sup>25</sup>. Tematyka Pisma Świętego stale występowała w kwartalniku wydawanym przez alumnów Wyższego Seminarium Duchownego w Sandomierzu – „Powołanie”. Także w regionalnych, świeckich gazetach, takich jak „Tygodnik Nadwiślań-

---

<sup>21</sup> Moderator Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej był najczęściej cenzorem kościelnym tych publikacji.

<sup>22</sup> SDBDS, *Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II – nową szansą duszpasterską*.

<sup>23</sup> Por. J. KOCHEL, *Biblia w nauczaniu i wychowaniu*, w: TENŻE, Z. MAREK, *Pedagogia biblijna w katechezie*, Kraków 2012, s. 173–262.

<sup>24</sup> Zob. S. MEETSCHEN, *Cyfrowa duchowość*, tłum. A. MEETSCHEN, Warszawa 2013.

<sup>25</sup> SDBDS, *Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II – nową szansą duszpasterską*.

ski” czy „Sztafeta” ukazywały się sporadycznie lub częściej artykuły o tematyce biblijnej lub relacjonujące ważne dokonania Dzieła Biblijnego diecezji sandomierskiej. Podobnie sytuacja wyglądała ze współpracą z regionalnym radiem „Leliwa” lub regionalnymi oddziałami ogólnopolskich stacji (np. TVP Kielce czy TVP Rzeszów)<sup>26</sup>.

Dzieło Biblijne Diecezji Sandomierskiej miało swoją zakładkę na diecezjalnej stronie internetowej, ale też, co ważne, posiada własną stronę na ogólnopolskim portalu internetowym Dzieła Biblijnego: [www.biblista.pl](http://www.biblista.pl). Podstrona sandomierska jest systematycznie prowadzona i szczegółowo uzupełniana tekstami oraz relacjami wydarzeń zaistniałych tak w diecezji, jak i na terenie całej Polski, z udziałem przedstawicieli Dzieła Biblijnego diecezji sandomierskiej (wyraźnie wyróżnia się w skali całego kraju). Niestety od 2016 r. w związku z reorganizacją i unowocześnieniem strony ogólnopolskiej dane archiwalne podstrony sandomierskiej nie są aż tak widoczne w przestrzeni wirtualnej.

Ważnym dla przekazu publicznego jest także samo logo Dzieła Biblijnego. Istotne, ponieważ dzięki niemu Dzieło będzie w mass-mediach rozpoznawalne i przez nie upowszechniane podczas różnych wydarzeń. Logo to jest „ze stylizowanym napisem oraz mieczem – symbolem skuteczności Słowa Bożego (por. Hbr 4,12)”<sup>27</sup>.

## **2.5. Biblia w katechezie szkolnej i duszpasterstwie akademickim**

Dzięki inicjatywom podejmowanym przez Dzieło Biblijne Diecezji Sandomierskiej wydawane są liczne pomoce katechetyczne i duszpasterskie. Są to oparte na Piśmie Świętym materiały do prowadzenia katechez szkolnych, spotkań ministrantów i lektorów oraz pozostałych grup i stowarzyszeń istniejących w parafiach.

Katecheci świeccy i duchowni będą mogli podnosić swoje kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w podyplomowych studiach biblijnych, prowadzonych z ramienia Dzieła. Ks. Roman B. Sieroń – moderator Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej – mówił również o znacznym zaangażowaniu młodzieży szkolnej i akademickiej w Dzieło.

Przykładem tego są spotkania «Kręgu Biblijnego» w Katolickim Gimnazjum i Liceum im. św. Jadwigi Królowej w Sandomierzu, prowadzo-

---

<sup>26</sup> *Tamże.*

<sup>27</sup> *Tamże.*

nym przez Siostry Służki NMP Niepokalanej czy spotkania biblijne w parafii akademickiej w Stalowej Woli<sup>28</sup>.

Dzieło ma również pragnienie zachęcić do organizowanych przez siebie inicjatyw wszystkie szkoły katolickie, szkoły noszące imię Jana Pawła II oraz szkoły świeckie i ośrodki akademickie znajdujące się na terenie diecezji sandomierskiej.

### *3. Dokonania Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II diecezji sandomierskiej w latach 2005–2020*

#### **3.1. Tygodnie i Niedziele Biblijne**

Pomimo, że organizacja Tygodni i Niedzieli Biblijnych nie jest wyłączną inicjatywą Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej, to przeżywanie ich na terenie diecezji było o tyle oryginalne, iż warto je upamiętnić. Wyjątkowo w skali Polski na terenie diecezji sandomierskiej przeżywane są dwa Tygodnie Biblijne: jesienny diecezjalny (od Niedzieli Chrystusa Króla do I Niedzieli Adwentu) i wiosenny, ogólnopolski (od III do IV Niedzieli Wielkanocnej).

Pasterz diecezji sandomierskiej bp Krzysztof Nitkiewicz w swoim słowie na jeden z Tygodni Biblijnych pisał:

Chcemy do rąk wziąć Pismo Święte, wczytać się w jego bogate treści, a szczególnie zwrócić uwagę na dar, jaki człowiek otrzymał od Boga, a jest nim życie. Pragniemy poznać naukę Boga o wartości i sensie życia ludzkiego na ziemi, które przygotowuje nas do życia w Królestwie Niebieskim. Temat ten staje przed nami jako jedno z najważniejszych zagadnień doby współczesnej<sup>29</sup>.

Odpowiadając pozytywnie na ten głos, Dzieło Biblijne Diecezji Sandomierskiej każdorazowo przeżywa ogólnopolskie Tygodnie Biblijne na swoim terenie.

---

<sup>28</sup> *Tamże.*

<sup>29</sup> K. NITKIEWICZ, *Słowo Biskupa Sandomierskiego przed rozpoczęciem XVI Tygodnia Biblijnego w Diecezji*, Sandomierz 2010.

## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

W tym czasie przeprowadzane były liczne spotkania w formie wykładów<sup>30</sup> czy sympozjów zawsze otwierane Niedzielą Biblijną. Ważnym elementem obchodów Tygodnia Biblijnego stały się finały konkursów wiedzy biblijnej organizowane wspólnie ze Stowarzyszeniem *Civitas Christiana*, w których chętnie uczestniczą uczniowie szkół ponadgimnazjalnych z terenu diecezji sandomierskiej. W organizacji konkursów doskonale układa się współpraca z okręgiem świętokrzyskim *Civitas Christiana* reprezentowanym przez Sławomira Kowalika. Stowarzyszenie od początku współpracy wspierało także finansowo inicjatywy Dzieła Biblijnego m.in. koszty poczęstunku dla młodzieży i fundowanych nagród książkowych.

Prawdziwym ewenementem zainicjowanym przez Dzieło Biblijne Diecezji Sandomierskiej jest bliska współpraca z Dziełem Biblijnym Diecezji Radomskiej, podczas tych szczególnych dni. Obaj moderatorzy – ks. Roman B. Sieroń i ks. Jacek Kucharski podjęli współpracę naukowo-organizacyjną zapoczątkowaną podczas studiów rzymskich (1998–2002). Dzięki temu przeprowadzane były międzynarodowe sesje naukowe i spotkania ubogacające wzajemnie oddziały Dzieła (wspólnie organizowane konferencje na przemian w Sandomierzu i Radomiu)<sup>31</sup>. Obchody te nawiązują również do wspólnych korzeni obu diecezji – czasów, gdy królewsko-biskupi Sandomierz był stolicą rozległej diecezji sandomierskiej a później sandomiersko-radomskiej. W te obchody również efektywnie włącza się: Polskie Towarzystwo Teologiczne z jego oddziałem w Sandomierzu<sup>32</sup>. Osoby duchowne i świeckie, alumni, członkowie i sympatycy Dzieła Biblijnego są głównymi odbiorcami specjalnie na tę okazję przygotowanych materiałów biblijnych. Zawierają się one w „Przeglądzie Biblijnym” (biuletynie Dzieła Biblijnego) oraz dołączonych do niego każdorazowo: wielkoformatowym okolicznościowym plakacie, płycie DVD z prezentacjami multimedialnymi i filmami, publikacjach książkowych nawiązujących do tematyki danego roku<sup>33</sup>. Wyróżnieniem dla Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej

---

<sup>30</sup> SDBDS, *Plany Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II diecezji sandomierskiej w nowym roku szkolnym 2010/2011*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=102&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=102&Itemid=59) (dostęp: 2.09.2014).

<sup>31</sup> SDBDS, *Obchody IV Ogólnopolskiego Tygodnia Biblijnego w Diecezji Sandomierskiej*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=159&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=159&Itemid=60) (dostęp: 2.09.2014); SDBDS, *Zaproszenie na sandomierskie obchody Ogólnopolskiego Tygodnia Biblijnego*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=129&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=129&Itemid=59) (dostęp: 2.09.2014).

<sup>32</sup> SDBDS, *Obchody IV Ogólnopolskiego Tygodnia Biblijnego w Diecezji Sandomierskiej*.

<sup>33</sup> Tamże; SDBDS, *Materiały na VI Tydzień Biblijny już dostępne!*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=196&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=196&Itemid=59)

jest włączenie jego moderatora w skład zespołu redakcyjnego „Przeglądu Biblijnego” od momentu jego powstania<sup>34</sup>.

Na rozpoczęcie i zakończenie Tygodnia Biblijnego zawsze powierza się Panu Bogu wszystkie inicjatywy apostołatu biblijnego podczas Mszy świętych lub innych celebracji liturgicznych<sup>35</sup>. Zapowiadając pierwszy taki tydzień, moderator Dzieła Biblijnego w diecezji sandomierskiej pisał:

Ogólnopolski Tydzień Biblijny wpisze się w całoroczny cykl promocji apostołatu biblijnego. Tydzień wiosenny będzie przeznaczony na spotkania bardziej otwarte np. plenerowe dla całych rodzin, zaś jesienny (...) na spotkania o charakterze medytacyjno-formacyjnym<sup>36</sup>.

Można powiedzieć, że słowa o promocji Dzieła wypełniły się doskonale, gdyż

wydarzeniom pierwszego Tygodnia Biblijnego w diecezji sandomierskiej wiele uwagi poświęcały lokalne i regionalne media m.in. TVP Kielce, Polskie Radio Kielce, „Tygodnik Nadwiślański”, „Echo Dnia” oraz media katolickie: tygodniki „Gość Niedzielny” i „Niedziela” oraz portal Diecezja Sandomierska w Internecie<sup>37</sup>.

Fakt ten wskazuje na rosnącą popularność Tygodni Biblijnych na terenie diecezji, w czym doskonale realizuje się jedna z wytycznych Dzieła Biblijnego o współpracy inicjatywy z mass-mediami.

---

(dostęp: 2.09.2014); SDBDS, *V Tydzień Biblijny w Diecezji Sandomierskiej*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=177&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=177&Itemid=59) (dostęp: 2.09.2014).

<sup>34</sup> Zob. Przegląd Biblijny. Biuletyn Dzieła Biblijnego, materiały na pierwszy Tydzień Biblijny, 1 (2009), stopka redakcyjna.

<sup>35</sup> SDBDS, *Obchody IV Ogólnopolskiego Tygodnia Biblijnego w Diecezji Sandomierskiej*; SDBDS, *Obchody III Ogólnopolskiego Tygodnia Biblijnego w Diecezji Sandomierskiej*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=134&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=134&Itemid=60) (dostęp: 2.09.2014).

<sup>36</sup> SDBDS, *Przygotowania do pierwszego Ogólnopolskiego Tygodnia Biblijnego (26 IV – 2 V 2009)*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=55&Itemid=1](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=55&Itemid=1) (dostęp: 2.09.2014).

<sup>37</sup> SDBDS, *Obchody III Ogólnopolskiego Tygodnia Biblijnego w Diecezji Sandomierskiej*.

## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

Temat Niedzieli Biblijnych zawiera się w temacie Tygodni Biblijnych, dlatego, że tym szczególnym dniem każdorazowo rozpoczynane są obchody Tygodnia Biblijnego. Innowacyjną inicjatywą Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej były: celebracja w poszczególnych parafiach okolicznościowych Eucharystii w intencji rozwoju apostołatu biblijnego w diecezji, głoszenie homilii biblijnych oraz wykłady otwarte. Liczni wierni przybywający na Mszę św. lub wykład mieli okazję nabycia materiałów biblijnych wydanych na tę okoliczność (Stalowa Wola, Tarnobrzeg, Sandomierz, Ostrowiec Świętokrzyski, Staszów)<sup>38</sup>. Podczas przeżywania pierwszej Niedzieli Biblijnej

(...) w kościołach diecezji sandomierskiej został odczytany list pasterski Konferencji Episkopatu Polski. Polscy biskupi napisali w nim m.in. „Świadomi roli Słowa Bożego w życiu i misji Kościoła, biskupi zebrani w dniach 8–9 marca 2010 r. na Konferencji Episkopatu Polski pragną zaprosić wszystkich kapłanów, osoby życia konsekrowanego i wiernych świeckich do przeżywania Trzeciej Niedzieli Wielkanocnej jako Niedzieli Biblijnej”<sup>39</sup>.

### **3.2. Uniwersytet Biblijny dla Dzieci**

Dzieło Biblijne im. św. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej objęło swoim patronatem pionierską w skali całego kraju (początki zrodziły się w Lublinie), a działającą na jej terenie inicjatywę, która kryje się pod nazwą Uniwersytet Biblijny dla Dzieci. Była to grupa dzieci i młodzieży zamieszkałych w Stalowej Woli, która chciała lepiej poznać Pismo Święte oraz uczynić z Biblii „kamień węgielny” swego życia. Młodzi gromadzili się na comiesięcznych spotkaniach formacyjnych przy parafii św. Floriana w Stalowej Woli. Inicjatorami Uniwersytetu byli świeccy katecheci – stalowowolscy teolodzy Janina i Mirosław Juśkiewiczowie, absolwenci KUL. Swoją pomoc zadeklarował także ówczesny proboszcz parafii ks. prałat dr Marian Balicki (1952–2019) wraz ze swymi współpracownikami – księżmi wikariuszami. Na pierwsze spotkania przybyło kilkanaście dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 7 w Stalowej Woli. Pomysł Uniwersytetu spotkał się z bardzo pozytywnym odbiorem władz diecezjalnych, dlatego

---

<sup>38</sup> SDBDS, *Niedziela Biblijna w cieniu żałoby narodowej*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=95&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=95&Itemid=60) (dostęp: 2.09.2014); SDBDS, *Materiały na Ogólnopolski Tydzień Biblijny już dostępne!*

<sup>39</sup> SDBDS, *Niedziela Biblijna w cieniu żałoby narodowej*.

też Dzieło Biblijne Diecezji Sandomierskiej niejako włączyło go w swoje partykularne struktury i objęło swoim patronatem<sup>40</sup>.

Dnia 1 października 2009 r., podczas inauguracji działalności Uniwersytetu Biblijnego dla Dzieci (UBdD) w Stalowej Woli pierwszy wykład wygłosił ks. prof. KUL dr hab. Roman Bogusław Sieroń – diecezjalny moderator Dzieła Biblijnego, który w przystępnej formie przedstawił różne przekłady Pisma Świętego, między innymi na: hebrajski, grekę, łacinę czy słynny pierwszy polski przekład ks. Jakuba Wujka SJ z 1599 r. Prelegent zaprezentował również różne materiały i publikacje pomocne w apostołacie biblijnym dzieci i młodzieży<sup>41</sup>. Kolejne spotkanie Uniwersytetu Biblijnego dla Dzieci odbyło się już 22 października 2009 r. Poprowadzili je animatorzy Uniwersytetu – J. i M. Juśkiewiczowie.

W programie spotkania znalazły się:

1. zapoznanie dzieci z książką „Przewodnik dla młodych odkrywców Biblii”, przygotowanej przez warszawską oficynę biblijną *Vocatio*;
2. odczytanie informacji z tygodnika „Gość Niedzielny” (edycja diecezjalna) o rozpoczęciu działalności Uniwersytetu;
3. przedstawienie zadań i obowiązków studentów Uniwersytetu Biblijnego;
4. zaanonsowanie głównego (wiodącego) tematu tegorocznych spotkań, tj. życia i działalności św. Pawła Apostoła;
5. przekazanie dzieciom kserokopii z alfabetem hebrajskim z zadaniem zapisu (próby) swojego imienia w tej literacji<sup>42</sup>.

Trzecie już spotkanie Uniwersytetu Biblijnego odbywało się na temat: „W drodze za św. Pawłem”. Podczas tego wykładu, który poprowadził ks. Ireneusz Rząsa zaprezentowano fotografie związane z życiem i działalnością św. Pawła, Apostoła narodów. Prowadzący szeroko i barwnie wyjaśnił dzieciom wszystkie trudne dla nich kwestie, a także poprowadził modlitwę końcową<sup>43</sup>.

---

<sup>40</sup> O inicjatywie pisały lokalne portale internetowe: M. WIĘCKOWSKI, *Biblijny Uniwersytet dla Dzieci w Stalowej Woli*, <https://www.stalowka.net/wiadomosci.php?dx=3680> (dostęp: 26.10.2020).

<sup>41</sup> SDBDS, *Biblijny Uniwersytet dla dzieci w Stalowej Woli*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=62&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=62&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>42</sup> SDBDS, *Biblijny Uniwersytet dla Dzieci w Stalowej Woli – spotkanie II*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=64&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=64&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>43</sup> SDBDS, *Uniwersytet Biblijny dla Dzieci w Stalowej Woli – spotkanie III*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=68&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=68&Itemid=63)



## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

W kolejnym wykładzie, który odbył się w grudniu 2009 r. uczestniczył moderator Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej.

Obecność ks. prof. Sieronia była okazją do uroczystego wręczenia indeksów 16 młodym studentom Uniwersytetu. Młodzi słuchacze UBdD zobowiązali się oni do uczęszczania na Mszę św. niedzielną o godz. 11, lektury Pisma Świętego oraz regularnego brania udziału w zajęciach Uniwersytetu Biblijnego<sup>44</sup>.

Dokonując analizy styczniowego spotkania UBdD działającej przy parafii św. Floriana w Stalowej Woli, zauważyć już można pewną metodykę przeprowadzania zajęć. Spotkania bowiem przebiegają według ustalonego schematu: najpierw modlitwa do Ducha Świętego, ewentualne przypomnienie treści wykładu poprzedniego, analiza wybranego fragmentu Pisma Świętego oraz podanie zadania domowego. Elementem końcowym jest także modlitwa. Dodatkowo podczas każdego spotkania wprowadzane jest jakieś *novum*, które ma za zadanie zwrócenie uwagi dzieci oraz zachęcenie ich do aktywności. I oto podczas tych pierwszych spotkań dzieci miały okazję oglądać filmy i prezentacje multimedialne<sup>45</sup>; skosztować chleba praśnego przygotowanego według oryginalnej receptury biblijnej, gdy omawiany był temat „Potrawy biblijne”<sup>46</sup>; mogły spróbować owoców pochodzących z rejonu Ziemi Świętej – granatów, migdałów czy daktyli<sup>47</sup>; poznały co to jest papirus i pergamin<sup>48</sup>; zobaczyły jak pisano na tabliczkach glinianych i deseczkach woskowych<sup>49</sup>; mogły zapoznać się z przykładami pisma

---

mid=63 (dostęp: 3.09.2014).

<sup>44</sup> SDBDS, *Uniwersytet Biblijny dla Dzieci – spotkanie IV*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=75&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=75&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>45</sup> SDBDS, *Kwietniowe spotkanie Uniwersytetu Biblijnego dla Dzieci w Stalowej Woli*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=179&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=179&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>46</sup> SDBDS, *Biblijny Uniwersytet dla Dzieci – spotkanie styczniowe*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=82&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=82&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>47</sup> SDBDS, *Uniwersytet Biblijny dla Dzieci – spotkanie marcowe*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=90&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=90&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>48</sup> SDBDS, *Uniwersytet Biblijny dla Dzieci – spotkania marcowe i kwietniowe*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=133&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=133&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>49</sup> *Tamże*.

klinowego, hieroglificznego, fenickiego, hebrajskiego oraz greckiego<sup>50</sup>. Nowością innego rodzaju było wprowadzenie dzieci w tajniki „Kręgu Biblijnego”. Studenci poprzez teorię i wspólną praktykę rozważali fragment tekstu biblijnego, dzięki czemu dobrze mogli zapoznać się z jedną z najważniejszych metod rozważania Pisma Świętego<sup>51</sup>. Kolejną metodą poznawania Biblii, którą nauczycieli się studenci Uniwersytetu Biblijnego dla Dzieci była „Bibliodrama”, czyli na miarę możliwości sceniczne przedstawienie przeczytanych przed momentem świętych tekstów<sup>52</sup>. Należy dodać, iż podczas trwania wykładów jest możliwość poznania niemalże wszystkich sposobów czytania i rozważania Pisma Świętego, dostosowanych oczywiście do wieku adolescencji.

Spotkania: majowe i kwietniowe 2010 były podsumowaniem roku pracy studentów Uniwersytetu Biblijnego, dlatego też przeprowadzony został test wiedzy na temat życia i pism św. Pawła Apostoła oraz podczas ostatniego spotkania, na uroczystej Mszy św. wręczono dzieciom okolicznościowe dyplomy „Znawcy Pisma Świętego I stopnia”, a w następnych latach II i III stopnia<sup>53</sup>. Takie elementy podsumowania już na stałe weszły w praktykę Uniwersytetu Biblijnego dla Dzieci w Stalowej Woli.

Kolejne lata działalności Uniwersytetu Biblijnego dla Dzieci to systematyczne, comiesięczne spotkania zasadniczo przebiegające według ułożonego już i podanego wyżej schematu. Członkowie oraz animatorzy otwarci na „znaki czasu” ochoczo i gdy tylko nadarzała się ku temu okazja włączali się w życie Kościoła diecezjalnego i lokalnego (parafii). Przykładem jest tu uczestnictwo słuchaczy oraz opiekunów Uniwersytetu w organizacji i przebiegu Tygodni,

---

<sup>50</sup> SDBDS, *Spotkanie grudniowe Uniwersytetu Biblijnego dla Dzieci w Stalowej Woli*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=147&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=147&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>51</sup> SDBDS, *Uniwersytet Biblijny dla dzieci – spotkanie kwietniowe* [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=97&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=97&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>52</sup> SDBDS, *Spotkania Uniwersytetu dla Dzieci w Stalowej Woli w październiku i listopadzie 2011*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=145&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=145&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014); SDBDS, *Styczniowo-lutowe spotkanie Uniwersytetu Biblijnego dla Dzieci*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=173&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=173&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>53</sup> SDBDS, *Uniwersytet Biblijny dla Dzieci – spotkanie czerwcowe*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=101&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=101&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014); SDBDS, *Uniwersytet Biblijny dla Dzieci w Stalowej Woli zakończył kolejny rok formacji*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=199&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=199&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014).

## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

Niedziel czy Dni Biblijnych, modlitwa za Ojczyznę czy uczczenie różnych kościelnych i narodowych rocznic<sup>54</sup>.

Konkludując początkową działalność Uniwersytetu Biblijnego dla Dzieci w Stalowej Woli, samoistnie nasuwa się myśl, iż prowadzenie takiej działalności jest fenomenem. Skąd taki wniosek? Otóż następuje tu swoiste połączenie niemożliwego z możliwym, gdyż dzieci od początku rozwijania swojej świadomości i kreowania się ich tożsamości mają okazję nauczyć się spotykania nie tylko z „suchym” dla nich tekstem, ale przede wszystkim uwrażliwiane są, by na świat otaczający ich patrzeć przez pryzmat żywego Boga przemawiającego na kartach Pisma Świętego. Dzięki temu mają możliwość doświadczenia tego, czego niejedyn dorosły w minionych latach mógłby im pozazdrościć.

### **3.3. Uniwersytet Biblijny dla Dorosłych**

Uniwersytet Biblijny dla Dorosłych powstał w roku akademickim 2010/2011 z inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej. Początkowo dorośli słuchacze spotykali się przy parafii św. Floriana w Stalowej Woli w trzecią niedzielę miesiąca o godzinie 16.00<sup>55</sup>. Kolejnym miejscem działalności Uniwersytetu, niejako wcielonym w diecezjalne struktury Dzieła Biblijnego był Klub Inteligencji Katolickiej przy parafii OO. Dominikanów w Tarnobrzegu, gromadzący się na spotkaniach biblijnych w każdy ostatni czwartek miesiąca o godzinie 18.30<sup>56</sup>. Następnie otwarte zostały oddziały przy parafiach: pod wezwaniem Nawrócenia św. Pawła w Sandomierzu, św. Barbary w Staszowie oraz Matki Bożej Saletyńskiej w Ostrowcu Świętokrzyskim. Ustalono wtedy, iż wszystkie wykłady poszczególnych oddziałów Uniwersytetu

---

<sup>54</sup> SDBDS, *Uniwersytet Biblijny dla Dzieci w Stalowej Woli – nowe kalendarium 2010/2011*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=120&Itemid=63](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=120&Itemid=63) (dostęp: 3.09.2014); SDBDS, *Uniwersytet Biblijny dla Dzieci w Stalowej Woli zakończył kolejny rok formacji*.

<sup>55</sup> SDBDS, *Plany Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II diecezji sandomierskiej w nowym roku szkolnym 2010/2011*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=102&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=102&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>56</sup> SDBDS, *Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II – nową szansą duszpasterską*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=32&Itemid=1](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=32&Itemid=1) (dostęp: 5.09.2014); *Nowo erygowane stowarzyszenie poszukuje w skali diecezji dróg i metod, aby w jak najszerszych kręgach upowszechnić i aktualizować Słowo Boże*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=30&Itemid=1](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=30&Itemid=1) (dostęp: 3.09.2014).

prowadzić będzie ks. prof. Roman B. Sieroń z KUL, delegat Biskupa Sandomierskiego ds. Dzieła Biblijnego<sup>57</sup>.

Przez kilka lat działalności w diecezji sandomierskiej Uniwersytetu Biblijnego dla Dorosłych przeprowadzono dziesiątki wykładów z zakresu Pisma Świętego. Prelekcje te nie były łatwe, gdyż tematyka biblijna z założenia wymaga pewnego przygotowania, a prowadzący wykłady zawsze miał przed sobą ludzi w dość zróżnicowanym wieku, pochodzących z różnych środowisk czy posiadających różny poziom wykształcenia. Sekretariat Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej tak na przełomie 2011/2012 przedstawiał swoje dokonania:

W Uniwersytetach Biblijnych dla Dorosłych – oryginalnej formie działalności Dzieła Biblijnego diecezji sandomierskiej – działających przy parafiach: św. Floriana w Stalowej Woli (10 uczestników), św. Barbary w Staszowie (40 uczestników), OO. Dominikanów w Tarnobrzegu (20 uczestników) i Matki Bożej Saletyńskiej w Ostrowcu Św. (30 uczestników) odbywały się wykłady otwarte z możliwością dyskusji<sup>58</sup>.

Jak już wspomniano treści wykładów same w sobie były dość trudne do klarownego i zrozumiałego przedstawienia ogółowi słuchaczy. Zdaje się to potwierdzać jeden z pierwszych cykli spotkań – „Trudne strony Biblii”. Analizując ten jakże rozległy temat, prelegent skupił się między innymi na karze śmierci. Zadając uczestnikom retoryczne pytanie: „Czy Bóg uprawomocnił karę śmierci?”, dokonał analizy tekstów biblijnych, jak i nauczania Kościoła w tym aspekcie<sup>59</sup>. Innymi problemowymi zagadnieniami były m.in. „Niewiasta

---

<sup>57</sup> SDBDS, *Plany Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II diecezji sandomierskiej w nowym roku szkolnym 2010/2011*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=102&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=102&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>58</sup> SDBDS, *Podsumowanie roku formacyjnego 2011/2012 Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej i zapowiedź wydarzeń roku 2012/2013*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=164&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=164&Itemid=60) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>59</sup> SDBDS, *Wykłady Uniwersytetu Biblijnego dla Dorosłych Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej. Rok akad. 2011/2012. Z cyklu: Trudne strony Biblii: „Czy Bóg uprawomocnił karę śmierci?”*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=151&Itemid=66](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=151&Itemid=66) (dostęp: 3.09.2014).

## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

z galilejskiej Kany<sup>60</sup>, „Niebo, czyściec, piekło”<sup>61</sup>, „Grzech przeciwko Duchowi Świętemu – dlaczego nie będzie odpuszczony?”<sup>62</sup>. Kolejny z cykli wykładów przygotowanych dla Uniwersytetu Biblijnego dla Dorosłych nosił nazwę „Poznajemy tło Biblii”. Traktuje on o archeologii biblijnej, florze i faunie Palestyny, kulturze oraz cywilizacji czasów biblijnych. Szeroko zaprezentowana została także geografia Ziemi Świętej wraz z minerałami i kamieniami szlachetnymi Palestyny<sup>63</sup>, a także cykl „Sąsiedzi Narodu Wybranego – od Egipcjan do Rzymian”<sup>64</sup>.

Jednak Uniwersytet Biblijny dla Dorosłych nie ma na celu przekazania tylko wiedzy z dziedzin nauk biblijnych i okołobiblijnych. Ma on za zadanie prowadzić przede wszystkim do spotkania z żywym i obecnym Bogiem, przemawiającym do człowieka przez karty Pisma Świętego. Uniwersytet docelowo powinien więc pogłębiać duchowość chrześcijańską w wymiarze biblijnym – przede wszystkim modlitewne czytanie Pisma Świętego czyli *Lectio Divina*<sup>65</sup>. Słuchacze mieli ku temu możliwość, gdyż podczas spotkań mogli zapoznać się z tą metodą, wypróbować ją we wspólnocie, jak i poznać tytuły lektur –

---

<sup>60</sup> SDBDS, *Styczniowy wykład o mariologii biblijnej w tarnobrzescim KIK*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=149&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=149&Itemid=60) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>61</sup> SDBDS, *Zaproszenie kwiecień 2012*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=158&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=158&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>62</sup> SDBDS, *Zaproszenie luty 2012*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=150&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=150&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>63</sup> SDBDS, *Poznajemy tło Biblii „Archeologia biblijna – dotknąć Niewidzialnego”*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=113&Itemid=66](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=113&Itemid=66) (dostęp: 3.09.2014), *Poznajemy tło Biblii – II „Przy betlejemskim żłóbku – fauna Palestyny”*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=117&Itemid=66](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=117&Itemid=66) (dostęp: 3.09.2014), *Poznajemy tło Biblii – III „Geografia biblijna – śladami piątej Ewangelii” Sąsiedzi Narodu Wybranego*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=118&Itemid=66](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=118&Itemid=66) (dostęp: 3.09.2014); *Poznajemy tło Biblii – IV Minerale i kamienie szlachetne Palestyny*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=127&Itemid=66](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=127&Itemid=66) (dostęp: 3.09.2014); *Wykłady Dzieła Biblijnego w marcu 2011 r.*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=124&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=124&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014); *Wykłady Dzieła Biblijnego w listopadzie*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=111&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=111&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>64</sup> SDBDS, *Wykłady Dzieła Biblijnego w lutym 2011 r.*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=121&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=121&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>65</sup> SDBDS, *Marcowy wykład Uniwersytetu Biblijnego dla Dorosłych w Stalowej Woli*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=91&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=91&Itemid=60) (dostęp: 3.09.2014).

przewodników pomocnych w praktyce *Lectio Divina*<sup>66</sup>. Wykład „Słowo, które uzdrowia – medytacja w Biblii”<sup>67</sup> był także wspomagającym rozmiłowaniem się w modlitewnym czytaniu Pisma Świętego, które może uzdrowiać zranionego duchowo człowieka. Podczas spotkań przedstawione zostały także m.in. biblijne podstawy tajemnic różańca świętego, które okazały się bardzo pomocne słuchaczom w praktyce modlitwy różańcowej<sup>68</sup>.

Od lutego 2015 r. Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej z woli biskupa sandomierskiego Krzysztofa Nitkiewicza podjęło inicjatywę utworzenia Szkoły Biblijnej dla Dorosłych im. św. Pawła Apostoła, działającej przy sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Ostrowcu Świętokrzyskim. W pierwszym półroczu 2015 r. jej comiesięczne wykłady prowadzili sandomierscy bibliści: ks. prof. KUL dr hab. Roman B. Sieroń, ks. mgr lic. Artur Dyjak, ks. mgr Michał Powęska. W drugim i pozostałych latach działalności (2016–2020) wykłady w ostrowieckiej Szkole Biblijnej kontynuował ks. prof. Roman B. Sieroń. Tematyka comiesięcznych, czwartkowych wieczornych spotkań, w których regularnie uczestniczyło kilkanaście osób obejmowała zajęcia z propedeutyki wybranych ksiąg biblijnych, teologii biblijnej, wstępu do filologii języków biblijnych. Zajęcia poprzedzała zawsze Msza św. w intencji apostołatu biblijnego w diecezji; prowadzącego zaś wspierali ks. kanonik dr Andrzej Barzycki – proboszcz sanktuarium oraz księża wikariusze – a szczególnie ks. mgr Piotr GAj. 23 czerwca 2016 r. pierwsza grupa słuchaczy Szkoły Biblijnej otrzymała okolicznościowe dyplomy. Ostrowiecka Szkoła Biblijna dla Dorosłych działała najpierw pod patronatem naukowym Uniwersytetu Otwartego Wydziału KUL w Stalowej Woli a później Instytutu Teologicznego im. bł. Wincentego Kadłubka w Sandomierzu, zaś jej patronem medialnym była edycja sandomierska tygodnika katolickiego „Gość Niedzielny”. Inauguracji kolejnych semestrów Szkoły Biblijnej dla Dorosłych im. św. Pawła Apostoła w Ostrowcu Świętokrzyskim towarzyszyło od początku przygotowanie odpowiednich materiałów promocyjnych – ulotek i plakatów, kolportowanych na terenie miasta. Tematyka zajęć w ostrowieckiej szkole biblijnej obejmowała następujące zagadnienia:

---

<sup>66</sup> Tamże; *Uniwersytet Biblijny dla Dorosłych w Stalowej Woli – spotkanie lutowe*, [http://sandomierz.bibliista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=86&Itemid=60](http://sandomierz.bibliista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=86&Itemid=60) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>67</sup> SDBDS, *Wykłady Dzieła Biblijnego w czerwcu 2011*, [http://sandomierz.bibliista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=135&Itemid=59](http://sandomierz.bibliista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=135&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>68</sup> SDBDS, *Biblijny oplątek staszowski wspólnot*, [http://sandomierz.bibliista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=36&Itemid=60](http://sandomierz.bibliista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=36&Itemid=60) (dostęp: 3.09.2014).

## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

I. 2015/2016: Poznajemy księgi Pisma Świętego (Rdz, Wj, Kpł, Lb, Pwt, Mt, Mk, Łk, J); życie człowieka w świetle Biblii (*homo faber, homo oeconomicus, homo familiaris, homo patiens, homo orans, homo quiescens*, ekologiczne przesłanie Biblii); fakultet – wprowadzenie do języka hebrajskiego i greki biblijnej.

II. 2016/2017: Dwa cykle: Biblia – znana i nieznaną: św. Paweł Apostoł – patron ostrowieckiej Szkoły Biblijnej, List do Rzymian – Ewangelia według św. Pawła, List do Galatów – Ewangelia wolności św. Pawła, Listy do Koryntian – Ewangelia miłości św. Pawła, List do Filipian – Ewangelia radości św. Pawła, Listy do Tesaloniczan – Ewangelia pełna nieśmiertelności, Listy więzienne św. Pawła, Listy pasterskie św. Pawła, List do Hebrajczyków. A także drugi cykl: Medytacje biblijne: Jezus uzdrawia (Łk 4,31-37); przypowieść o miłosiernym ojcu i marnotrawnych synach (Łk 15,11-32); błogosławieni czy nieszczęśliwi? (Mt 5,1-11); Oto siewca wyszedł siał... (Mk 4,1-20); Cud w Kanie Galilejskiej (J 2,1-12); Czy i wy chcecie odejść...? (J 6,60-71); Czy miłujesz...? (J 21,15-19); Opowieść o zwyczajnym człowieku... Księga Jonasza.

III. 2017/2018: Pierwszy cykl: Szukamy Chrystusa w księgach Starego Testamentu: Księgi Ozeasza, Joela, Amosa, Micheasza, Nahuma, Habakuka, Sofoniasza, Aggeusza, Zachariasza. Drugi cykl: Ewangelie kanoniczne – spotkanie z Jezusem w sercu Biblii; Ewangelia według św. Mateusza – Ewangelia Kościoła; Ewangelia według św. Marka – Ewangelia drogi; Ewangelia według św. Łukasza – Ewangelia świadectwa i modlitwy; Ewangelia według św. Jana – Ewangelia dojrzałej wiary; List do Rzymian – Ewangelia św. Pawła; List do Hebrajczyków – w świetle współczesnych odkryć biblistyki; Listy katolickie – ważna część Nowego Testamentu; Apokalipsa św. Jana – aktualność Objawienia Bożego.

IV. 2018/2019: Pierwszy cykl: Szukamy Chrystusa w księgach Starego Testamentu: Księga Izajasza część I i II, Księga Jeremiasza – część I i II, Księga Daniela, Księga Ezechiela, Księga Tobiasza, Księga Judyty, Księga Estery. Drugi cykl: Źródła biblijne sakramentów Kościoła: kult maryjny, kult zmarłych, chrzest, bierzmowanie, Eucharystia, namaszczenie chorych, pokuta i pojednanie, kapłaństwo, małżeństwo.

V. Pierwszy cykl: Poznajemy księgi Pisma Świętego: 1 List św. Jana, 2 List św. Jana, 3 List św. Jana, 1 List św. Piotra, 2 List św. Piotra, List św. Jakuba, List św. Judy, Apokalipsa według św. Jana – część 1 i 2. Drugi cykl: Źródła biblijne Eucharystii: znak krzyża – woda święcona; ogień – światło – kadzidło; akt pokuty – kolekta; czytania mszalne; homilia – Credo – modlitwa powszechna; ofiarowanie – naczynia liturgiczne; prefacja – przeistoczenie – modlitwa eucharystyczna; Ojciec nasz – Komunia święta; nazwy i rodzaje Mszy świętych.

Tematyka zajęć w latach 2015–2020 obejmowała z jednej strony poznawanie kolejnych ksiąg Pisma Świętego w systemie *Lectio continua*, a z drugiej reagowała na potrzeby poszczególnego roku liturgicznego np. sakramenty Kościoła czy tajemnica Mszy św.

### 3.4. Wykłady otwarte, sympozja i konferencje

Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej, współpracując z różnymi instytucjami diecezjalnymi i samorządowymi, było organizatorem wielu wykładów otwartych, sympozjów i konferencji naukowych. Rok Kapłański ogłoszony przez papieża Benedykta XVI w 2009 r. zaowocował w diecezji sandomierskiej wykładami: „Wątki kapłaństwa Chrystusowego opisane w Liście do Hebrajczyków”<sup>69</sup>; „List św. Jakuba Apostoła odczytany w Roku Kapłańskim”<sup>70</sup>; „Maryja jako Nauczycielka pobożności w kontekście Ewangelii według św. Łukasza”<sup>71</sup>. Wykłady te przeprowadzane były przez ks. prof. KUL dra hab. Romana B. Sieronia w wielu parafiach diecezji sandomierskiej. W 2010 r. głównie w sanktuarium Matki Bożej Dziewiczej w Tarnobrzegu potencjalni słuchacze mieli okazję usłyszeć wykłady z serii „Biblia – istota i rola w kulturze” pod tytułami: „Imiona Biblii”...<sup>72</sup>; „Dlaczego Pismo Święte jest święte?”<sup>73</sup> itp. Kolejnym ważnym wydarzeniem w życiu Kościoła powszechnego był ogłoszony przez Ojca świętego Rok Wiary. Dzieło Biblijne im. Diecezji Sandomierskiej, a także parafie: OO Dominikanów w Tarnobrzegu – Klub Inteligencji Katolickiej, parafia św. Floriana w Stalowej Woli, św. Barbary w Staszowie oraz wspólnota parafialna Matki Bożej Saletyńskiej w Ostrowcu Świętokrzyskim zaprosili wszystkich chętnych na wykłady otwarte z możliwością dyskusji z nowego cyklu: „Świadkowie wiary Starożytności” noszący tytuły: „Debora z Księgi Sędziów” (Sdz 4,1-5,31)<sup>74</sup>;

---

<sup>69</sup> SDBDS, *Zaproszenie*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=61&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=61&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>70</sup> SDBDS, *Zaproszenie na spotkanie listopadowe*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=67&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=67&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>71</sup> SDBDS, *Spotkanie biblijne w Tarnobrzegu*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=74&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=74&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>72</sup> SDBDS, *Zaproszenie na wykład – Imiona Biblii*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=83&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=83&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>73</sup> SDBDS, *Biblijny wykład marcowy w Tarnobrzegu – zaproszenie*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=87&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=87&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>74</sup> SDBDS, *Zaproszenie w Roku Wiary*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=167&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=167&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).



## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

„Eliasz – prorok jak ogień, wzór nieugiętej wiary i wytrwałej modlitwy, przynoszącej pomoc w potrzebie” (1 Krl 17–18)<sup>75</sup>. Rok 2013 natomiast zaowocował współpracą Dzieła Biblijnego z Uniwersytetem Otwartym KUL, o czym świadczy zaproszenie na wykład otwarty z dyskusją pod tytułem „Błędy w lekturze Biblii”, który odbył się po raz pierwszy w auli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Stalowej Woli<sup>76</sup>. Rok 2013 przyniósł także wykłady z cyklu: „Księgi mądrościowe Starego Testamentu odczytane na nowo”. Nosiły one podtytuły m.in.: „Pedagogika miłości w Pieśni nad pieśniami”; „Księga Hioba czytana w Wielkim Poście”. Wszystkie te spotkania ze względu na dość szeroki odbiór były inspiracją do organizacji kolejnych wykładów, które miały za zadanie przybliżyć treść i przesłanie Pisma Świętego potencjalnym słuchaczom.

Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej wielokrotnie było inspiratorem lub współorganizatorem sympozjów naukowych o zakresie lokalnym, ogólnopolskim, i międzynarodowym. Sympozja te odbywały się przy okazji obchodów diecezjalnego i ogólnopolskiego Tygodnia Biblijnego. W kwietniu 2010 r. Dzieło Biblijne połączyło je z wystawą „Sandomierskie spotkania z Biblią w Roku Kapłańskim”<sup>77</sup>. Kolejne lata organizacji sympozjów zaowocowały współpracą stowarzyszenia z Dziełem Biblijnym Diecezji Radomskiej i Polskim Towarzystwem Teologicznym<sup>78</sup>. Ważnym osiągnięciem Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej była również współorganizacja Międzynarodowego Sympozjum Biblijnego we Lwowie. Spotkanie pod tytułem „Biblia, księga wiary” odbyło się 29 marca 2014 r. w auli Instytutu Teologicznego im. św. Józefa Bilczewskiego we Lwowie – Brzuchowicach. Wystąpili wtedy: ks. prof. zw. dr hab. Tomasz Jelonek z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, który mówił o Biblii jako Księżce zbawczej; ks. dr hab. Roman Bogusław Sieroń, prof. KUL z Wydziału Zamiejscowego KUL w Stalowej Woli, który skupił się na tematyce biblijnej na obszarze współczesnej polszczyzny; o. mgr lic. Leonid Patrik Olikh z Instytutu Teologicznego św. Tomasza z Akwinu w Kijowie, który zapoznał zebranych z pierwszą porażką Izraelitów; ks. mgr lic. Oleg Salamon z Instytutu Teologicznego we Lwowie wygłosił wykład

<sup>75</sup> *Tamże*.

<sup>76</sup> SDBDS, *Zaproszenie*.

<sup>77</sup> SDBDS, *Przygotowania do Tygodnia Biblijnego*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=93&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=93&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

<sup>78</sup> SDBDS, *Kalendarium Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II w Diecezji Sandomierskiej 2011/2012*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=139&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=139&Itemid=59) (dostęp: 3.09.2014).

pod tytułem „Noc bólu i pamięci”; o. dr Janusz Janowiak OFCarm również z Instytutu Teologicznego we Lwowie przybliżył pochodzenie Psalmu 110; ks. mgr lic. Wołodmyr Kuśnierz ze Lwowa, który przedstawił temat „Herme-  
neutyczna zasada św. Pawła”; dr Wiesław Kic z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przedstawił funkcje archeologii w badaniach nad Biblią; ks. dr Jacek Kucharski z Wyższego Seminarium Duchownego w Radomiu zapoznał obecnych ze świadectwem życia galilejskich Żydów w czasie Jezusa; dr hab. Zofia Włodarczyk z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie wygłosiła wykład „Geneza i historia światowych ogrodów biblijnych”; o. dr Adam Wąsowski OP z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zapoznał zebranych z tematyką motywu muru w Biblii. Jako ostatnia wystąpiła dr inż. Anna Maria Wajda również z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, która przedstawiła znaczenie i symbolikę biblijnych pereł<sup>79</sup>. Sympozjum to należy potraktować jako jedno ze szczególnych osiągnięć Dzieła Biblijnego Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej.

Ostatnim wątkiem wartym poruszenia jest problematyka konferencji naukowych w kraju organizowanych przez Dzieło Biblijne Diecezji Sandomierskiej. Otóż naprzemiennie z sympozjami organizowane są one przy okazji obchodów diecezjalnych Tygodni Biblijnych. W 2010 r. stowarzyszenie wraz z Dziełem Biblijnym Diecezji Radomskiej oraz z Polskim Towarzystwem Teologicznym – oddział w Sandomierzu i Muzeum Diecezjalnym w Sandomierzu zorganizowało Międzynarodową Konferencję Naukową z Wystawą. Jej przebieg wyglądał następująco:

- Powitanie gości – ks. dr hab. Roman B. Sieroń, prof. KUL, delegat Biskupa Sandomierskiego ds. Dzieła Biblijnego;
- Wykład „Kształtowanie duchowości i kultury biblijnej” – ks. prof. zw. dr hab. Henryk Witczyk (KUL), przewodniczący Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II, wiceprzewodniczący Stowarzyszenia Biblistów Polskich, członek watykańskiej Papieskiej Komisji Biblijnej;
- „Sługa Boży Biskup Piotr Gołębiowski jako prekursor apostołatu biblijnego” – ks. dr Jacek Kucharski (UKSW), moderator Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II Diecezji Radomskiej;
- „Biblijny wymiar pasterskiej posługi św. bp. Józefa Bilczewskiego wobec duchowieństwa Archidiecezji Lwowskiej” – ks. dr Jacek Uliasz, dyrektor Instytutu Teologicznego we Lwowie (Ukraina);

---

<sup>79</sup> SDBDS, *Dzieło Biblijne Diecezji Sandomierskiej współorganizatorem Międzynarodowego Sympozjum Biblijnego we Lwowie*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=194&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=194&Itemid=60) (dostęp: 4.09.2014).

## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

- „Wątki biblijne w zbiorach Muzeum Diecezjalnego w Sandomierzu” – ks. mgr Andrzej Rusak, dyrektor Muzeum Diecezjalnego w Sandomierzu<sup>80</sup>. Sekretariat Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej, ogłaszając przygotowania do III Ogólnopolskiego Tygodnia Biblijnego, zapowiedział, iż

głównym punktem sandomierskich obchodów Tygodnia Biblijnego będzie międzynarodowa konferencja naukowa „Biblijne modele wychowania odpowiedzią na kryzysy pedagogiczne ery ponowoczesnej”, która odbędzie się (...) pod patronatem Biskupa Sandomierskiego Krzysztofa Nitkiewicza i Burmistrza Sandomierza Jerzego Borowskiego. Wezmą w niej udział bibliści i pedagodzy z polskich środków naukowych oraz goście z Ukrainy i Słowacji<sup>81</sup>.

Konferencja ta miała na celu upowszechnienie różnych modeli wychowania zaistniałych w Piśmie Świętym oraz ukazanie ich jako lek na kryzysy edukacyjno-wychowawcze. Dlatego też na spotkanie to zaproszono osoby związane zawodowo z tematyką poruszaną przez prelegentów na konferencji. Byli to: nauczyciele, dyrektorzy szkół, wykładowcy, wychowawcy, pedagodzy i katecheci z terenu diecezji sandomierskiej<sup>82</sup>.

### **3.5. Kursy i konkursy wiedzy na temat Pisma Świętego**

Kolejną pionierską inicjatywą Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej jest organizacja specjalistycznych kursów wiedzy biblijnej. Regularnie był on prowadzony przez delegata Biskupa Sandomierskiego ds. Dzieła Biblijnego ks. Romana Bogusława Sieronia w Klubie Inteligencji Katolickiej działającym przy parafii OO. Dominikanów w Tarnobrzegu; w latach 2015–2016 przy sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz okazjonalnie w innych parafiach miejskich diecezji sandomierskiej (Stalowa Wola, Staszów, Sandomierz). Wykłady w Tarnobrzegu przeprowadzane były

---

<sup>80</sup> SDBDS, *Zaproszenie na Międzynarodową Konferencję Naukową z Wystawą*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=92&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=92&Itemid=59) (dostęp: 4.09.2014).

<sup>81</sup> SDBDS, *Przygotowania do III Ogólnopolskiego Tygodnia Biblijnego*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=126&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=126&Itemid=59) (dostęp: 4.09.2014).

<sup>82</sup> SDBDS, *Zaproszenie na sandomierskie obchody Ogólnopolskiego Tygodnia Biblijnego*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=129&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=129&Itemid=59) (dostęp: 4.09.2014).

regularnie przez kilka lat i obejmowały dwanaście comiesięcznych spotkań z członkami i sympatykami tarnobrzeskiego klubu<sup>83</sup>. Zainicjowanie takich kursów dało możliwość przybliżenia tekstu natchnionego wszystkim zainteresowanym, szczególnie mającym już więcej czasu wolnego w wieku emerytalnym. Pragnieniem Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej jest zwiększenie liczby i częstotliwości kursów wiedzy biblijnej w skali całej diecezji.

Kolejną okazję do rozwoju apostołatu biblijnego w diecezji sandomierskiej stwarzają również konkursy biblijne, w których możliwość czynnego uczestnictwa ma młodzież ze szkół ponadgimnazjalnych. Organizacją konkursu biblijnego na terenie całego kraju cyklicznie zajmuje się Zespół do spraw Młodzieży Katolickiego Stowarzyszenia *Civitas Christiana* we współpracy z oddziałami diecezjalnymi polskiego Dzieła Biblijnego.

Głównym celem Konkursu jest zachęta młodych do czytania Pisma Świętego i poznawania historii zbawienia, inspiracja do odkrywania aktualności Bożego Słowa, a także budowanie wspólnoty wśród ciągle młodego Kościoła Chrystusowego<sup>84</sup>.

Młodzi ludzie bowiem odkrywają na kartach Biblii uniwersalne wartości oraz drogowskazy życiowe, które stają się dla nich odpowiednim fundamentem, na którym mogą budować swoje przyszłe życie<sup>85</sup>.

Rozpoczynając na etapie szkolnym, poprzez diecezjalny, a kończąc na ogólnopolskim, uczniowie mają okazję zapoznać się z treścią poszczególnych ksiąg Starego i Nowego Testamentu. Etap szkolny przeprowadza szkoła. Uczestnicy konkursu na tym poziomie mają 45 minut na odpowiedź w pytaniach testu wyboru. Sprawdzenia wyników egzaminu dokonuje komisja szkolna na podstawie klucza odpowiedzi podanego przez organizatora. Do kolejnego etapu – diecezjalnego, mogą przejść trzy osoby, które uzyskały największą liczbę punktów, lecz nie mniejszą niż 50% maksymalnej liczby możliwych punktów. Etap diecezjalny natomiast składa się z części pisemnej i ustnej. Przeprowadza go koordynator diecezjalny wyznaczony do tego zadania przez Sekretariat Konkursu.

---

<sup>83</sup> SDBDS, *Kurs wiedzy biblijnej ruszył w tarnobrzeskim KIK*, [http://sandomierz.bibliста.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=84&Itemid=62](http://sandomierz.bibliста.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=84&Itemid=62) (dostęp: 4.09.2014).

<sup>84</sup> SDBDS, *XVI Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Biblijnej*, [http://sandomierz.bibliста.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=66&Itemid=65](http://sandomierz.bibliста.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=66&Itemid=65) (dostęp: 4.09.2014).

<sup>85</sup> *Tamże*.

## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

Część pisemna jest pierwszą tego etapu, a do drugiej – ustnej przechodzi tylko siedem najlepszych osób. Ostatecznie w etapie diecezjalnym zwyciężają trzy osoby, które uzyskały największą liczbę punktów z obydwóch części niniejszego etapu. Ostatnim stadium Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej (OKWB) jest trzeci z etapów – ogólnopolski, który także składa się z części pisemnej i ustnej. Za przeprowadzenie go odpowiada Sekretariat Konkursu<sup>86</sup>. Zwyczajem już stał się fakt, że konkursy biblijne w diecezji sandomierskiej organizowane są przy okazji obchodów Ogólnopolskich Niedzieli i Tygodnia Biblijnego podobnie jak większość pozostałych inicjatyw podejmowanych przez Dzieło Biblijne Diecezji Sandomierskiej. Również miejsce przeprowadzania etapu diecezjalnego OKWB jest stałe, gdyż od lat jest nim gmach Instytutu Teologicznego im. bł. Wincentego Kadłubka w Sandomierzu, mieszącego się przy ulicy Mariackiej<sup>987</sup>. Zainteresowanie konkursem wśród szkół ponadgimnazjalnych jak i samych uczniów jest satysfakcjonujące. Świadczy o tym fakt, iż

etap diecezjalny XII Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej dla uczniów szkół średnich, (...) rozpoczął się modlitwą w kaplicy Instytutu Teologicznego im. bł. Wincentego Kadłubka w Sandomierzu 18 kwietnia 2008 roku. Przewodniczył jej bp Andrzej Dziega, który do zgromadzonych ponad 30 finalistów skierował swoje słowo pasterskie. Biskup ordynariusz zachęcił młodzież m.in. z Niska, Janowa Lubelskiego, Opatowa, Sandomierza, Stalowej Woli, Staszowa do uczynienia ze Słowa Bożego drogi i prawdy swojego życia. Zaprosił także uczestników do traktowania Biblii nie tylko jako księgi mądrości, ale również jako źródła radości i pokrzepienia duchowego<sup>88</sup>.

W kolejnych latach zainteresowanie OKWB rozwijało się. Na stronie internetowej Dzieła Biblijnego odnaleźć można notatkę mówiącą, iż podczas jednych z eliminacji

---

<sup>86</sup> SDBDS, *Regulamin XIV Ogólnopolskiego Konkursu Biblijnego*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=80&Itemid=65](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=80&Itemid=65) (dostęp: 4.09.2014).

<sup>87</sup> SDBDS, *Konkursy biblijne – komunikat uaktualniony*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=51&Itemid=65](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=51&Itemid=65) (dostęp: 4.09.2014); *Kalendarium Dzieła Biblijnego*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=139&Itemid=59](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=139&Itemid=59) (dostęp: 4.09.2014).

<sup>88</sup> SDBDS, *Konkurs wiedzy biblijnej w Sandomierzu*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=39&Itemid=65](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=39&Itemid=65) (dostęp: 4.09.2014).

## Roman Bogusław Sieroń

wzięło udział ponad 300 uczniów z 16 szkół ponadgimnazjalnych z całej diecezji. Do etapu diecezjalnego przystąpiło 48 osób m.in. z Janowa Lubelskiego, Niska, Nowej Dęby, Tarnobrzega, Sandomierza, Stalowej Woli, Staszowa<sup>89</sup>,

natomiast w skali ogólnopolskiej liczba uczestników wyniosła aż 26 tysięcy!<sup>90</sup> Rok 2010 okazał się dotychczas najlepszym pod względem osiągnięć uczestników konkursu pochodzących z diecezji sandomierskiej. Stu dwudziestu laureatów etapów diecezjalnych spotkało się wtedy w Niepokalanowie.

Diecezję Sandomierską reprezentowały trzy uczennice ze Stalowej Woli: Natalia Bełz z Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. KEN; Sylwia Banasiak z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Tadeusza Kościuszki oraz Agnieszka Garbacz z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. Cypriana Kamila Norwida. Mimo ogromnej konkurencji bardzo dobrze zaprezentowały się nasze finalistki. Do finałowej dziewiątki dostała się Agnieszka Garbacz, której katechetą i opiekunem merytorycznym był o. Tomasz Olejnik OFMCap. (...) O poziomie przygotowania uczestników może świadczyć fakt, że ponad 50 osób zdobyło za test ponad 80 punktów. Prawdziwych emocji dostarczył finał, w którym Agnieszka Garbacz ze Stalowej Woli skutecznie walczyła w dogrywce o II miejsce w kraju<sup>91</sup>.

W nagrodę za swoje osiągnięcia laureatka pojechała na wycieczkę do Rzymu<sup>92</sup>. Były to pierwsze tak wysokie noty uczennicy z diecezji sandomierskiej. Kolejny rok przyniósł jeszcze większy sukces, gdyż tym razem ta sama osoba zajęła pierwsze miejsce w kraju. Utalentowana uczennica w nagrodę pojechała na wycieczkę do Ziemi Świętej<sup>93</sup>. Podczas pozostałych edycji konkursu wiedzy

---

<sup>89</sup> SDBDS, *Eliminacje diecezjalne Konkursu Wiedzy Biblijnej*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=56&Itemid=65](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=56&Itemid=65) (dostęp: 4.09.2014).

<sup>90</sup> SDBDS, *XVI Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Biblijnej*.

<sup>91</sup> SDBDS, *II miejsce w kraju uczennicy ze Stalowej Woli*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=100&Itemid=65](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=100&Itemid=65) (dostęp: 4.09.2014).

<sup>92</sup> *Tamże*.

<sup>93</sup> SDBDS, *Reprezentantka diecezji sandomierskiej pierwsza w Polsce*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=137&Itemid=65](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=137&Itemid=65) (dostęp: 4.09.2014).

## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

biblijnej młodzi ludzi zmagali się walcząc o indeksy na różne kierunki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego czy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie<sup>94</sup>. Także w 2020 r., pomimo trudności związanych z pandemią w OKWB wzięła udział młodzież z diecezji sandomierskiej, zdobywając w finale 3 i 5 miejsce w Polsce (Faustyna Pachacz i Patrycja Sabat)<sup>95</sup>.

### **3.6. Inne formy działalności apostołatu biblijnego**

Jedną z kolejnych form działalności Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej są promocje Stowarzyszenia podczas różnych spotkań wiernych. Okazją ku temu stały się np. misje święte przed uroczystą peregrinacją Matki Bożej Jasnogórskiej w Świętym Wizerunku Nawiedzenia, które przedstawił Dzieła Biblijnego ks. prof. Roman Bogusław Sieron prowadził w 2008 r. w parafii pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Nowej Dębie. Nauki misyjne prowadzone były w duchu apostołatu biblijnego.

W programie misji znalazły się trzydniowe spotkania dla grup duszpasterskich parafii poświęcone metodzie modlitewnej lektury Pisma Świętego znanej jako *Lectio Divina*, będącej źródłem odnowy duchowej parafii. W pierwszym dniu zebrani w ramach przygotowania wysłuchali wykładu „Słowo Boże odkryte dzięki metodzie *Lectio Divina* jako źródło mądrości życia”, w drugim uczestniczyli w nabożeństwie Słowa Bożego, którego kanwą było hasło ówczesnego roku duszpasterskiego *Otoczmy troską życie*, a w trzecim dniu zapoznali się z formami działania i przynależności do Dzieła Biblijnego<sup>96</sup>.

Następną okazją popularyzacji Stowarzyszenia był dzień skupienia prowadzony przez ks. Romana B. Sieronia u sióstr Zgromadzenia Uczennic Boskiego Mistrza (Siostry Paulistki) z Warszawskiego Domu Prowincjalnego mieszczącego się przy ulicy Żytniej.

---

<sup>94</sup> SDBDS, *Eliminacje diecezjalne Konkursu Wiedzy Biblijnej*, [http://sandomierz.bibliста.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=56&Itemid=65](http://sandomierz.bibliста.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=56&Itemid=65) (dostęp: 3.09.2014); *XVI Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Biblijnej*.

<sup>95</sup> *Finale XXIV Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej za nami*, <http://okwb.pl/final-xxiv-ogolnopolskiego-konkursu-wiedzy-biblijnej-za-nami/> (dostęp: 2.11.2020).

<sup>96</sup> SDBDS, *Promocja Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II w Nowej Dębie*, [http://sandomierz.bibliста.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=54&Itemid=60](http://sandomierz.bibliста.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=54&Itemid=60) (dostęp: 4.09.2014).

## Roman Bogusław Sieroń

Spotkanie formacyjne poświęcone było potrzebie pogłębienia duchowości biblijnej osób konsekrowanych w ramach polskiego Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II. Kanwą rozważań były słowa z Listu do Hebrajczyków 4,12: „Żywe i skuteczne jest Słowo Boże, głębiej przenikające niż miecz obosieczny”... Dzień skupienia rozpoczęła Msza św. z homilią biblijną, a później uczestniczki wysłuchały dwóch konferencji „Duchowość biblijna podstawą charyzmatu życia zakonnego” oraz *Lectio Divina* – „Modlitewne czytanie Pisma Świętego”<sup>97</sup>.

Miejszem promocji Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej okazał się również Uniwersytet Trzeciego Wieku działający przy Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu (dziś to Państwowa Uczelnia Zawodowa). W tym miejscu delegat Biskupa Sandomierskiego ds. Dzieła Biblijnego dnia 22 marca 2009 r. wygłosił wykład „Biblia – podstawą duchowości chrześcijańskiej” do niespełna dwustu słuchaczy. Wtedy także upowszechniono stronę internetową [www.biblista.pl](http://www.biblista.pl) oraz Ogólnopolskie Tygodnie Biblijne z ich obchodami w diecezji. Następnie, po wykładzie, zrodziła się dyskusja z pytaniami na temat *Lectio Divina*, co świadczy o zainteresowaniu Dziełem Biblijnym wśród słuchaczy tarnobrzesckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku<sup>98</sup>.

Ważnym okazało się także spotkanie Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej z wolontariuszami z sandomierskiego Katolickiego Centrum Pomocy Rodzinie im. Sługi Bożego ks. Wincentego Granata w parafii pw. Nawrócenia św. Pawła Apostoła, którzy reprezentowali wszystkie parafie miasta Sandomierza. Przeprowadzony został wtedy wykład „Słowo, które uzdrawia – terapeutyczny wymiar Biblii”. Po nim również zrodziła się żywa dyskusja. Na zakończenie tego spotkania ks. Roman B. Sieroń – moderator Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej zaoferował uczestnikom spotkania pomoce formacyjne traktujące o Piśmie Świętym<sup>99</sup>.

---

<sup>97</sup> SDBDS, *Sandomierskie Dzieło Biblijne zaprezentowane w Warszawie*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=99&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=99&Itemid=60) (dostęp: 4.09.2014).

<sup>98</sup> SDBDS, *Promocja Dzieła Biblijnego na Uniwersytecie w Tarnobrzegu*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=128&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=128&Itemid=60) (dostęp: 4.09.2014).

<sup>99</sup> SDBDS, *Spotkanie formacyjne wolontariuszy z sandomierskim Dziełem Biblijnym*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=136&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=136&Itemid=60) (dostęp: 4.09.2014).



## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

Osobliwym i równie interesującym pomysłem działalności Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej była organizacja pielgrzymek związanych z Pismem Świętym czyli do obszarów geograficznych, które były świadkami wydarzeń zapisanych na kartach Biblii oraz do miejsc ważnych dla Kościoła powszechnego czy diecezjalnego. Tym sposobem tarnobrzeski Klub Inteligencji Katolickiej pielgrzymował do parafii Nawrócenia św. Pawła w Sandomierzu podczas diecezjalnej inauguracji Roku Pawłowego<sup>100</sup>. Natomiast 32 osobowa grupa pątników pochodząca z diecezji sandomierskiej, a konkretnie z parafii Matki Bożej Salentyńskiej w Ostrowcu Świętokrzyskim, Opatowa, Lublina, a także Radomska wyjechała do Turcji, czyli kraju, który jest niejako tłem dla wielu wydarzeń biblijnych (*Corpus Paulinum*) czy patrystycznych.

Program pielgrzymki obejmował nawiedzenie miejsc opisywanych w Dziejach Apostolskich, Listach Pawłowych i Apokalipsie św. Jana; związanych z postacią św. Pawła – Apostoła narodów (Efez, Ikonium – dzisiejsza Konya); św. Jana Apostoła (Efez – Selcuk – pierwotny grób św. Jana, Kościoły Apokalipsy m.in. Laodycea, Smyrna – dzisiejszy Izmir, Tiatyra – dzisiejsze Akhisar, Filadelfia, Sardes) oraz osobą św. Filipa (Hierapolis). Szczególnym miejscem modlitwy pielgrzymów z diecezji sandomierskiej było Meryem Ana koło Efezu (Domek Maryi na Wzgórzu Słowików), gdzie ostatnie lata ziemskiego życia spędziła Matka Boża. (...) Nawiedzenie starożytnej Kapadocji było spotkaniem z Ojcami Kościoła – świętymi twórcami teologii chrześcijańskiej. Idąc śladami świętych Bazylego Wielkiego, Grzegorza z Nyssy oraz Grzegorza z Nazjanzu, pielgrzymi odwiedzili kościoły skalne w Avcilar, podziemne miasto w Kaymakli, podziwiając niepowtarzalne formy skalne, z których słynie Kapadocja. W programie pielgrzymki nie zabrakło również nawiedzenia miejsc związanych z historią Kościoła. Do takich bez wątpienia zalicza się dzisiejszy Istanbul – dawny Konstantynopol z jego arcydziełem sztuki bizantyjskiej z VI wieku – kościołem Mądrości Bożej (*Hagia Sofia*), przekształconym w meczet – muzeum<sup>101</sup>.

---

<sup>100</sup> SDBDS, *Przedwakacyjne spotkanie*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=44&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=60) (dostęp: 5.09.2014).

<sup>101</sup> SDBDS, *Ostrowiecka pielgrzymka „ślądami pierwszych chrześcijan” do Turcji*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=163&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=163&Itemid=60) (dostęp: 5.09.2014).

## Roman Bogusław Sieroń

Uczestnicy tej eskapady zanosili modlitwy za prześladowanych uczniów Chrystusa, powierzali Bogu sprawy dialogu ekumenicznego oraz intencje apostolatu biblijnego diecezji sandomierskiej.

Modlitwa dziękczynna zanoszona była natomiast przez członków i sympatyków Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej podczas uroczystości beatyfikacji (2011), a następnie kanonizacji (2014) patrona stowarzyszenia – papieża Jana Pawła II. Wtedy to delegacja sandomierskiego Dzieła Biblijnego wyjechała z pielgrzymką do Wiecznego Miasta. „W modlitwie u Grobów Apostolskich oraz w sanktuariach św. Rity w Cascii i św. Benedykta w Norcii (Nursji) polecano intencje apostolatu biblijnego w naszej diecezji”<sup>102</sup>. Ta nadzwyczaj radosna wiadomość o uznaniu błogosławionym i świętym patrona Dzieła Biblijnego w Polsce stała się okazją do wielkiego świętowania.

Odrębną formą działalności Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej było głoszenie rekolekcji biblijnych w parafiach diecezji sandomierskiej, oraz w innych diecezjach. Ćwiczenia takie odbyły się między innymi w parafii p.w. Matki Bożej Nieustającej Pomocy na tarnobrzeskim Serbinowie w 2012 r.

Wiodący temat ćwiczeń duchowych „Bł. Jan Paweł II i jego święci” został rozszerzony o tematykę apostolatu biblijnego, realizowanego w Dziele Biblijnym Diecezji Sandomierskiej (...) jako wypełnienie testamentu Papieża Polaka<sup>103</sup>.

Nauk rekolekcyjnych mogli wysłuchać podopieczni z Hospicjum im. św. Ojca Pio, prowadzonego w tej tarnobrzeskiej parafii oraz pozostali parafianie dzięki przekazowi medialnemu lokalnej telewizji TV Serbinów.

Prowadzący rekolekcje ks. prof. KUL dr hab. Roman B. Sieroń, delegat Biskupa Sandomierskiego ds. Dzieła Biblijnego zachęcał wiernych parafii do zaangażowania się w prowadzony od kilku przy tarnobrzeskim

---

<sup>102</sup> SDBDS, *Delegacja sandomierskiego Dzieła Biblijnego w Rzymie*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=132&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=132&Itemid=60) (dostęp: 5.09.2014).

<sup>103</sup> SDBDS, *Rekolekcje z Dziełem Biblijnym im. Jana Pawła II w Tarnobrzegu*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=154&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=154&Itemid=60) (dostęp: 5.09.2014).

## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

Klubie Inteligencji Katolickiej i sanktuarium Matki Bożej Dzikowskiej Uniwersytet Biblijny dla Dorosłych<sup>104</sup>.

Natomiast w ramach współpracy poszczególnych oddziałów polskiego Dzieła Biblijnego ksiądz moderator z diecezji sandomierskiej poprowadził rekolekcje adwentowe w parafii Góra Puławska (diecezja radomska). Rozważania przeprowadzone zostały w oparciu o analizę adhortacji apostolskiej papieża Benedykta XVI *Verbum Domini* o Słowie Bożym w życiu i misji Kościoła. Program okazał się dość obszerny i zróżnicowany, gdyż wyniósł dwadzieścia konferencji skierowanych do małżeństw, rodzin, chorych i starszych, osób dorosłych, młodzieży, a także dzieci<sup>105</sup>.

Oryginalnym pomysłem apostołatu biblijnego diecezji sandomierskiej *Inicjatywa 21.38* (minuta po odejściu do Domu Ojca papieża Polaka), której animatorem jest Kazimierz Wiszniowski z Tarnobrzega – poeta, społecznik, były kurator tarnobrzęski. Wspólnota ta promuje nauczanie Jana Pawła II w różnych kregach i obszarach<sup>106</sup>. Dzieło Biblijne Diecezji Sandomierskiej wspólnie z tą Inicjatywą wydało publikację „Jestem z wami. Jan Paweł II”, która zawiera wybrane przez tarnobrzęską młodzież, licealną zrzeszoną w tej wspólnocie, myśli papieża związane z jego pielgrzymkami do Ojczyzny oraz mówiącymi o Piśmie Świętym. Publikacja ta „zawiera ponad 200 krótkich cytatów – złotych myśli Ojca św. pogrupowanych w 18 działach tematycznych”<sup>107</sup>. Dzięki pomocy wielu ludzi dobrej woli książeczka ta trafiła do aż pięciu tysięcy maturzystów z terenu diecezji sandomierskiej<sup>108</sup>, promując nauczanie papieża i działalność polskiego Dzieła Biblijnego im. św. Jana Pawła II Diecezji Sandomierskiej.

Bardzo ważnym i interesującym zjawiskiem wartym szerszego opisu jest także Telewizyjny Uniwersytet Biblijny emitowany w TV Trwam<sup>109</sup>.

---

<sup>104</sup> *Tamże*.

<sup>105</sup> SDBDS, *Sandomierskie Dzieło Biblijne dla diecezji radomskiej*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=115&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=115&Itemid=60) (dostęp: 5.09.2014).

<sup>106</sup> SDBDS, *Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II – nową szansą duszpasterską*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=32&Itemid=1](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=32&Itemid=1) (dostęp: 5.09.2014).

<sup>107</sup> SDBDS, *Wspólne inicjatywy z Tarnobrzega*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&id=44&Itemid=60](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=60) (dostęp: 5.09.2014).

<sup>108</sup> *Tamże*.

<sup>109</sup> SDBDS, *Dzieło Biblijne Diecezji Sandomierskiej na ogólnopolskim zjeździe w Warszawie*, [http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com\\_content&task=view&](http://sandomierz.biblista.pl/index.php?option=com_content&task=view&)

## Roman Bogusław Sieroń

W dniu 29 września 2012 roku w Kielcach kard. Gianfranco Ravasi – przewodniczący Papieskiej Rady ds. Kultury otworzył działalność Uniwersytetu uroczystą Eucharystią w kościele seminaryjnym. W homilii o Słowie Życia – zmartwychwstałym Jezusie, obecnym w słowach Pisma Świętego, a zarazem pukającym do naszych serc i sumień, apelował, abyśmy Go przyjęli, słuchali i miłowali<sup>110</sup>.

Kardynał Ravasi został Wielkim Kanclerzem TUB prowadzonego przez Dzieło Biblijne w Telewizji Trwam. Wykłady w tym medialnym uniwersytecie prowadzone są na żywo oraz z telefonicznym udziałem jego widzów, którzy przekazują swoje świadectwa i przemyślenia na temat Pisma Świętego. Kapłani znajdują w nim cenne wskazówki i informacje do polepszenia nauczania katechetycznego oraz pracy duszpasterskiej. Warto wspomnieć, iż wielokrotnie aktywny udział w wykładach Telewizyjnego Uniwersytetu Biblijnego biorą słuchacze pochodzący z diecezji sandomierskiej, a zwłaszcza członkowie i sympatycy Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej.

### *Zakończenie*

Dzieło Biblijne im. św. Jana Pawła II poprzez piętnaście lat swego istnienia trwale wpisało się w historię diecezji sandomierskiej. Warto przy tym uwypuklić fakt, iż zostało erygowane jako struktura diecezjalna pierwsze w Polsce. Za tym faktem stoją ludzie, bez których Dzieło Biblijne nie mogło by powstać: obecny abp, a wtedy bp sandomierski prof. Andrzej Dzięga oraz ks. prof. Henryk Witczyk. Na przestrzeni opisywanych piętnastu lat moderatora Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej wspierali: nieżyjący już Kazimierz Wiszniowski oraz ks. Marian Balicki, a także obecni wśród nas: Sławomir Kowalik, Janina i Mirosław Juśkiewiczowie, ks. Artur Dyjak, ks. Michał Powęska, ks. Jacek Kucharski, ks. Jacek Uliasz, ks. Edward Zieliński, ks. Andrzej Barzycki, ks. Krzysztof Rusiecki, ks. Zbigniew Wiatrek, ks. Jerzy Sobczyk.

---

id=153&Itemid=60 (dostęp: 5.09.2014).

<sup>110</sup> SDBDS, *Nowe metody doskonalenia zawodowego katechetów i duszpasterzy z dziedziny biblistyki na podstawie działalności Polskiego Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*, [http://biblista.pl/index.php?option=com\\_content&view=article&id=4371:nowe-metody-doskonalenia-zawodowego-katechetow-i-duszpasterzy&catid=300&Itemid=81](http://biblista.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=4371:nowe-metody-doskonalenia-zawodowego-katechetow-i-duszpasterzy&catid=300&Itemid=81) (dostęp: 5.09.2014).

## *Inicjatywy Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II*

Dorobek sandomierskiego Dzieła Biblijnego oprócz ulotnych stron internetowych został utrwalony w cytowanej monografii, artykułach naukowych jak również w niniejszym przedłożeniu – dedykowanemu Księdze Pamiątkowej ku czci Księdza Profesora Henryka Witczyka.

Od samego początku Dzieło Biblijne w Diecezji Sandomierskiej pragnie zgodnie z zasadą *sentire cum Ecclesia* być żywą częścią Polskiego Dzieła Biblijnego im. św. Jana Pawła II, a co za tym idzie ściśle współpracować z Diecezją Sandomierską i jej Pasterzem, Konferencją Episkopatu Polski, Kościołem lokalnym i powszechnym. Wszystkie opisane inicjatywy Dzieła Biblijnego Diecezji Sandomierskiej opatrnościowo wpisują się w wezwania o wzmożenie duszpasterskie na obszarze Biblii najnowszych dokumentów Kościoła katolickiego o tej tematyce. Chodzi tu o adhortację apostolską Benedykta XVI z 30 września 2010 r. „*Verbum Domini*” jako wynik obrad XII Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów 5–26 października 2008 r. „*Słowo Boże w życiu i misji Kościoła*” oraz dokumenty papieża Franciszka: list apostolski papieża Franciszka „*Aperuit illis*” ustanawiający III niedzielę okresu zwykłego jako Niedzielę Słowa Bożego oraz list apostolski „*Scripturae Sacrae Affectus*” w XVI stulecie śmierci św. Hieronima.

*ks. Roman Bogusław Sieroń*